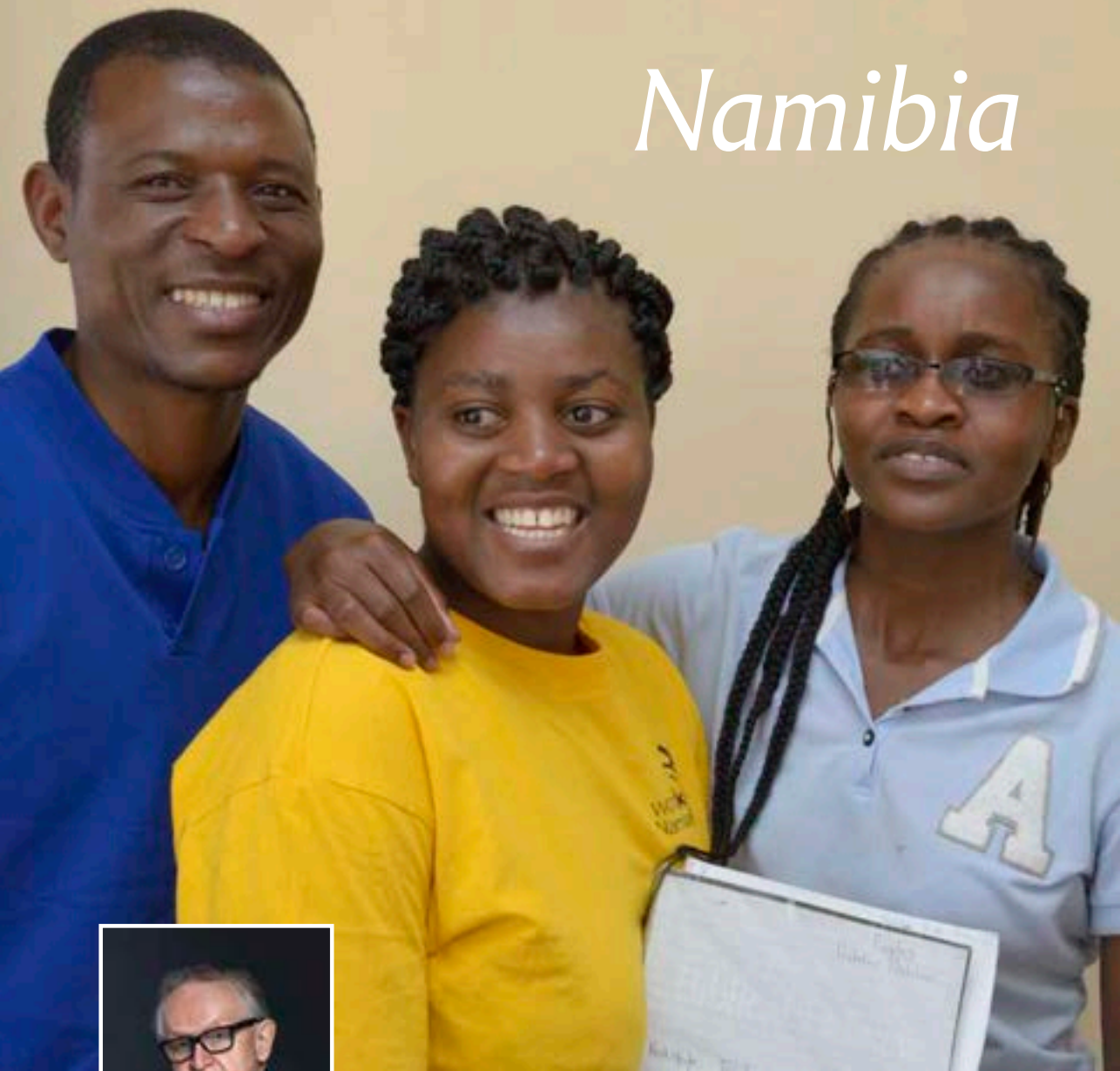

1. 2017

Vår kyrkas mission

Kirkkomme Lähetys

Namibia

*Haastattelussa
presidentti
Martti Ahtisaari*

KIRKKOHALITUS[†]
Kirkon lähetystyön keskus

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
Puhelin: 09 18021
Sähköposti: lahetyslehti.
kirkkohallitus@evl.fi
Kirkkohallitus/CLK
PL 210, 00131 Helsinki

Julkaisija
Kirkon lähetystyön keskus
PL 210, 00131 Helsinki
Puhelin 09 18021
Faksi 09 1802 350
sakasti.evl.fi/
kirkkommelahetus

Päätoimittaja
Risto Jukko
risto.jukko@evl.fi

Toimitussihteeri
Danielle Miettinen
ext-danielle.miettinen@evl.fi

Toimitus
Ville Auvinen
Johanna Björkholm-Kallio
Kari Eskelinen
Anssi Nurmi
Jaakko Rusama
Kimmo Saares
Elina Tervonen

Paino
Grano Oy

Taitto
Jouni Halonen, Grano Oy

Painos
3300 kpl

Lehti ilmestyy
kaksi kertaa vuodessa.
Seuraava numero ilmestyy
lokakuussa 2017.

Lehti lähetetään seura-
kuntiin, uskonnonopettajille,
kirkon lähetysjärjestöille
ja hiippakuntien tuomio-
kapituleihin.

ISSN 0789-5135
ISSN 2242-3877 (verkko)

Kirkkomme Lähetys 1/2017

Teema: Namibia

Maaailmassa ei ole muita maita, joihin
Suomella olisi niin vahva henkinen yh-
teys kuin Namibiaan, uskoo presidentti
Martti Ahtisaari. Sivut 6–9.

Reformaation merkkipäivänä 2017 Luterilai-
nen Maailmanliitto järjestää toukokuussa yleis-
kokouksensa Namibian Windhoekissa. Yleis-
kokous on ollut Afrikassa vain kerran aiemmin.

Päätoimittaja **Mari Teinilä**, muusikot
Jaakko Löytty ja **Pekka Simojoki** sekä
Suomi-Namibia-seuran puheenjohtaja
Seppo Kalliokoski kertovat suhteestaan
toiseen kotimaahansa. **Sivut 20–23.**

Summary

This issue of our journal is concerned with the theme of Namibia. Namibia is very dear to Finns at least for two reasons. First, Namibia is the place where the Finnish missionary work started in 1870. Among the first Finnish missionaries Martti Rautanen had a remarkable career in Namibia. The Finnish mission has been crucial for the development of the country. Secondly, the Finnish contribution to the independence of Namibia in 1990 was important, culminating in the person of Martti Ahtisaari, who later became the President of Finland in 1994. We also present some personal stories of Finnish people growing up in Namibia, as well as some recent books dealing with Namibia. The next general assembly of the Lutheran World Federation will take place in Windhoek, Namibia, in May this year.

Sisältö

4	Teema: Namibia	44	Kierrätyspiste:
Elvis-ilta Pispalan radiossa
25	Kolumni: Vesa Häkkinen	45	Aktuell:
Apologetik inspirerar
27	Raamattu: Anni Maria Laato	48	Rukous: Mari Pöntinen
28	Kirjat		
32	Ajankohtaista:
Esittelyssä pienet luterilaiset
lähetysjärjestöt		

KANSIKUVA Namibian Paulinumun teologisen seminaarin opiskelijat Malakia Muudjala (vas.),
Frida Nakapipi ja Martha Nekwaya viettävät lepoa lepoetkeä. Kuva: Pertti Hilden
Presidentti Martti Ahtisaari. Kuva: Jani Laukkanen

Uudistuminen ei pysähdy

TÄNÄ VUONNA tulee kuluneeksi 500 vuotta Martti Lutherin julkaisemista 95 teesistä, jotka ravistelivat silloista katolista kirkkoa ja aiheuttivat monia muutoksia kirkon sisä- ja ulkopuolella.

Tärkeintä tämän vuoden juhlinnassa on ymmärtää, että kirkon uudistuminen ei pysähdy. Huomiomme ei tule kiinnittyä pelkästään siihen, mitä tapahtui 500 vuotta sitten Saksassa. Tärkeintä on, että me tämän ajan kristityt haluamme kirkon uudistuvan ja teemme työtä sen eteen.

Kirkon uudistuminen tarkoittaa ulkoisten rakenteiden muuttamista vastaamaan tämän ajan tilannetta. Mutta vielä tärkeämpää on kirkon hengellinen uudistuminen: uusi näky, uusi into, uusi voima elää kristittyinä monien tämän ajan haasteiden keskellä. Rakenteet seuraavat perässä.

TÄHÄN UUDISTUMISEEN kirkko tarvitsee lähetystä. Tämän lehden teemana on Namibia, maa, jossa suomalainen lähetystyö alkoi. Sen kirkot ovat elävä esimerkki lähetysten ja kirkon suhteesta ja kirkon mahdollisuudesta vaikuttaa koko yhteiskuntaan.

Kyseessä on itseään ruokkiva ilmiö: mitä enemmän kirkko ymmärtää olevansa missionaarinen ja lähetysten olevan sen perustehtävä ja toimii sen mukaisesti, sitä enemmän se ymmärtää omaa missionaarista olemustaan ja identiteettiään. Silloin se kohtaa rohkeasti evankeliumin sanomalla ulkopuolisen maailman.

Aarne Ormio

Ja mitä enemmän kirkko ymmärtää omaa missionaarista olemustaan, sitä paremmin se pystyy vastaamaan aikansa haasteisiin ja tekee työtä vastataksaan niihin. Siksi lähetys on kirkolle niin tärkeä.

KYSE EI siis ole siitä, onko meillä kirkossa 200 vai 300 lähetystyöntekijää tai seurakuntien lähetyssehteriä tai montako lähetystyöntekijää on tänään Namibiassa, vaan siitä, että me elämme kirkkona ja kristittyinä oman uskomme ja identiteettimme mukaisesti, niin Suomessa kuin Namibiassa.

Kristittyinä ei voi elää ilman kristillistä todistusta, ja siinä me tarvitsemme toisten kristittyjen, siis paikallisseurakunnan ja kirkon, tukea.

Risto Jukko, dosentti, TT, FT
Kirkon lähetystyön keskuksen johtaja

Kirkkomme Lähetys 50 vuotta sitten

Parannumme luomisen tilaan

NYKYAIKAISESSA LÄÄKETIETEESSÄ tutkitaan fysiologisia, kemiallisia, biologisia ja psykologisia yhteyksiä. -- Raamattu näkee parantumisen kokonaan toisessa valossa. Ei ole kysymys vain tämänpuoleisista ongelmista, vaan ihminen nähdään kasvokkain Jumalan kanssa.

Missä Jumala on sekä maailman että ihmisen Herra, siellä ei ole ainuttakaan silmänräpäystä ja inhimillisen elämän puolta, joka olisi riistetty erilleen Jumalan yhteydestä. Jumalan suunnitelma

maailmaan ja ihmiseen nähden on saattaa uudeleen voimaan luomisen tila, jota näkijä Johannes kuvaa näin: ”Ja Hän on asuva heidän keskellensä, ja he ovat Hänen kansansa ja Jumala itse on oleva heidän kanssaan, heidän Jumalansa” (Ilm. 21:3).

Jumalan kääntyminen puoleemme riisuu aseet kuolemalta ja toivottomuudelta.

*Katkelma Martin Scheelin esitelmästä Heil und Heilung.
Kirkkomme Lähetys toukokuu 1967.*

Presidentti Martti Ahtisaari: Namibian ja Suomen suhde syntyi lähetystyöstä

”Ei ole muita maita maailmassa, joihin Suomella olisi näin vahva henkinen yhteys”, uskoo presidentti Martti Ahtisaari. Tapa työskennellä yhdessä, käsi kädessä, on syntynyt lähetystyön kautta. Suomi oli namibialaisten tukena vaikeina aikoina, nyt Namibia voi opettaa Suomea.

Teksti Kimmo Saares, Kuvat Jani Laukkanen

VAIKKA MARTTI AHTISAARI täyttää kesällä 80 vuotta, on katse terävä ja kädenpuristus vahva. Minuuttiaikataululla liikkuva presidentti osallistuu aktiivisesti rauhantyöhön perustamansa *Crisis Management Initiative* (CMI) -järjestön kautta.

CMI:n toimisto Helsingissä hengittää kansainvälistä tunnelmaa ja seinälle ripustettu Nobelin rauhanpalkinto vuodelta 2008 todistaa Ahtisaaren urasta. Jo ennen virallisen haastattelun alkua muistelimme Namibiaa ja sen itsenäistymisprosessia, jossa Ahtisaaren rooli oli ainutlaatuinen.

Hän kertoo olevansa ”hirveän tyytyväinen” siihen, että Luterilaisen maailmanliiton seuraava yleiskokous järjestetään juuri Namibiassa.

”Se on samalla kunnianosoitus namibialaisille ja Namibian kirkolle, ja sille työlle, mitä siellä on tehty”, Ahtisaari iloitsee.

Lähetystyö loi pohjaa itsenäistymiselle

Ahtisaari on usein todennut, että lähetystyö rakensi ihmisarvoisen elämän perusteita Namibiassa. Suomen kirkko tuomitsi apartheid-rotuerottelun ja tuki yhtäläisiä ihmisoikeuksia. Moni namibialainen poliitikko ja virkamies on saanut oppinsa Suomen Lähetysseuran perustamissa ja ylläpitämissä kouluissa.

Luomalla kirjakieli vahvistettiin identiteettiä ja auttamalla sovun rakentamisessa heimojen välille syntyi pohja itsenäisyyستاistelulle.

”Minusta oleellista oli se, ettei lähdetty pelkkä uskonto edellä, vaan perustettiin kouluja ja sairaaloita. Turha neuvoa hirveästi, sillä tärkeämpää on tehdä töitä käsi kädessä ja antaa tukea silloinkin, kun on vaikeaa.”

Etelä-Afrikan miehitysvalta halusi estää Namibian itsenäistymisen ja rotusorron purkamisen. Ahtisaari muistelee, miten Oniipan kirjapaino räjäytettiin kahdesti, mutta se myös rakennettiin aina uudelleen.

”Lähetysseuran apulaisjohtaja **Mikko Ihamäen** kanssa totesimme, että jos tämä rakennus taas tuhotaan, me rakennamme sen uudestaan, vaikka viisi kertaa, sillä suomalainen ei anna periksi!”

Lähetystyön merkitys näkyi myös itsenäistymisprosessin aikana.

”Namibialaiset tiesivät, että Suomen Lähetysseura on siellä ja auttaa. Lähetysseura katsoo, että namibialaisia kohdellaan kunnioittavasti, että itsenäistymiseen johtava prosessi on oikeudenmukainen. Kyllä minä olen Lähetysseuran työtä ihaillut!”

Ajautuminen radikaaleihin
ryhmiin johtuu tunteesta, että
kukaan ei kuuntele.

”

Karjalaisten keskinäinen
tuki oli fantastista.

*”Suomella ja Namibialla on
erityinen henkinen yhteys, jota
meillä ei ole minkään muun
maan kanssa”, presidentti
Martti Ahtisaari korostaa.*

”

Kyllä minä olen Lähetysseuran työtä ihailnut!

Kirkon tunnistaa sen halusta auttaa

Presidentti Ahtisaari on huolissaan yhteiskunnassa lisääntyvästä vihapuheesta.

”Minusta on tärkeää, että kansalaisia kuunnellaan. Uskon, että vieraantuminen ja ajautuminen radikaaleihin ryhmiin ja puolueisiin johtuu monen kansalaisen tunteesta, että kukaan ei kuuntele. Tämä näkyy sitten vaalituloksissa – kuten nyt Yhdysvalloissakin.”

Ahtisaari toivoo, että yhteiskunnassa olisi selaiset pelisäännöt, ettei vihapuhetta sallittaisi.

”Kirkko ja monet kansalaisjärjestöt ovat tuominneet vihapuheen ja osoittaneet omalla toiminnallaan, mitä inhimillisyyys tarkoittaa.”

Kirkolla on Ahtisaaren mukaan ollut erityinen rooli. Hänen mielestään mikään muu toimija ei ole ollut yhtä valmis vastaanottamaan pakolaisia.

”Kristinuskon positiivinen rooli Suomessa on tullut näkyväksi, kun pakolaistulva tuli maahan. Kirkko on osoittanut inhimillistä halua auttaa. Ja kyllä se on asia, josta tunnistan tämän kirkkomme.”

Syyrian tilanne on Ahtisaaren mukaan ”itse aiheutettu”, ongelma olisi pitänyt kyetä ratkaisemaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

”Me voimme vaikuttaa siihen, että olosuhteet eivät olisi niin huonot, että heidän on pakko lähteä. Mutta tämä edellyttää EU:n ja YK:n tukea. Eikä YK pysty toimimaan, elleivät sen keskeiset jäsenmaat tue sitä.”

”Suomi on käyttäytynyt aika surkeasti estäessään perheiden yhdistämisen. Perheen ja suvun rooli on lähtömaissa paljon tärkeämpi kuin meillä nykyisin.”

Kokemus kodin menettämisestä lapsuudessa on opettanut Ahtisaarelle, mikä merkitys perheellä ja suvulla on, kun joudutaan aloittamaan alusta.

”Siinä karjalaisten keskinäinen tuki oli fantastista.”

”Kristinuskon positiivinen rooli on tullut Suomessa näkyväksi, kun pakolaistulva tuli maahan. Se on asia, josta tunnistan kirkkomme”, Ahtisaari toteaa.

Ahtisaari toivoo, että ihmiset jotka pelkäävät maahanmuuttoa, olisivat valmiita tutustumaan maahanmuuttajiin.

”Silloin ymmärretään, mistä he ovat lähtöisin ja miksi he ovat joutuneet tällaiseen tilanteeseen.”

Namibialla on opetettavaa

Suomalaisiin luotettiin Namibiassa, joten namibialaisten oli helppo hyväksyä Martti Ahtisaaren nimitys YK:n Namibia-valtuutetuksi vuonna 1976.

”Toin sinne suomalaisen rauhanturvapataljoonan ja vielä runsaasti siviilejä. Tuntui, että suomalaisia oli vähän joka nurkan takana. Namibialaiset ymmärsivät, että he eivät ole yksin.”

Iso haaste muodostui, kun sodassa eri puolilla taistelleet palasivat koteihinsa.

”Namibian toinen presidentti **Hifikepunye Pohamba** korosti minulle, miten tärkeää oli, että heitä jotka eivät olleet osallistuneet vapaustaiseluun, ei suljettu ulkopuolelle. Heillä oli myös tärkeä rooli ja heidän osaamisensa oli tervetullutta itsenäisen Namibian rakentamisessa.”

Eri puolilla sotineet veljet olivat pitkän vapaustaiselun jälkeen valmiit yhteistyöhön. Tämä antaa Ahtisaaren mielestä ajattelemisen aihetta meille suomalaisillekin.

”Toivon, että saisimme tällaista yhteistyötä aikaan Suomessakin ja tyhjänpäiväinen nälviminen loppuisi.”

Selma Markkanen opettaa kuangalinkielisiä lapsia ja nuoria lukemaan: "Äiti keittää puuroa, illalla syödään, Namibia." Kuva on otettu todennäköisesti 1950-luvulla.

Mustia ja valkoisia vuosia

"ON OLEMASSA valkoisia ja mustia ja suomalaisia. Te ette ole valkoisia, koska te opetitte meitä ja opetitte meitä opettamaan itse itseämme, ja nyt me opetamme itse. Siinä on se ero."

Lainaus on ulkomaantoimittaja **Heikki Ällin** kirjasta *Namibia: rikas ja köyhä* (Finnida 1992). Läkäs ambulanssin kyläpäällikkö sanoi jotakin olennaista suomalaisten ja namibialaisten suhteesta.

Ensimmäiset suomalaiset lähetystyöntekijät saapuivat Namibiaan vuonna 1869 ja seuraavana vuonna Ambomaalle, nykyiseen Pohjois-Namibi-

aan. Suomi ei milloinkaan pyrkinyt hyötymään Namibiasta, toisin kuin Saksa ja Etelä-Afrikka. Suomalaisen lähetystyön pysyviä vaikutuksia Namibiassa ovat olleet kristinuskon juurtumisen lisäksi koululaitos ja terveydenhuolto. Afrikan maista Namibiassa kristinuskon vaikutus on kaikkein suurin. Nykyisin väestöstä on kristittyjä 80–90 prosenttia.

Kirkkomme Lähetys kokosi seuraavalle aukeamalle Namibian valtion ja kirkon tärkeitä nimiä ja vuosilukuja.

Risto Jukko

1400

1400 Ambolaiset ja kavango-laiset alkavat asuttaa Namibian pohjoisosia, etelämpänä hererot.

1486 Portugalilainen Diogo Cão pystyttää Cape Crossiin suuren kivisen ristin.

1800

1840 Nama-yhteisön johtaja Jonker Afrikaner perustaa Windhoe-kin alueensa pääkaupungiksi.

1842 Ensimmäiset saksalaiset lähetystyöntekijät saapuvat Lounais-Afrikkaan.

1870 Ensimmäiset suomalaiset lähetystyöntekijät saapuvat Carl Hugo Hahnin vaikutuksesta Ambomaalle Pohjois-Namibiaan. Heidän joukossaan ovat Martti Rautanen ja Pietari Kurvinen.

1883 Ensimmäiset kasteet suomalaisen lähetystyön tuloksena.

1884 Berliinin konferenssi. Lounais-Afrikasta tulee Saksan suojelualue.

1900

1904–1908 Kansallisen vastarinnan sodat saksalaisia vastaan. Hereroja kuolee sodissa noin 60–70 000 ja namoja 10 000.

1908 Lähetyslääkäri Selma Rainio saapuu Ambomaan Oniipaen.

1910 Edinburghin maailmanlähetyksen konferenssi.

1914–1918 Ensimmäinen maailmansota.

1917 Suomi itsenäistyy.

Jonker Afrikaner (n. 1785–1861)

Nama-yhteisön johtaja, joka muutti seuraajineen nykyiseen Pohjois-Namibiaan ja loi sinne valtiota muistuttavan yhteisön. Perusti Windhoe-kin ja rakensi sieltä tien rannikolle Walvis Bayhin. Saksalaisen lähetystyöntekijän **Carl Hugo Hahnin** mukaan Jonkerin yhteisöön kuului 1500 orlamia, 2000 hereroa ja 2000 damaraa.

Martti Rautanen (1845–1926)

Köyhistä oloista Inkerinmaalta kotoisin oleva Martti Rautanen kävi Suomen Lähetyseuran lähetysskoulun ja matkusti neljän muun suomalaisen kanssa Ambomaalle 1868. Rautasen monipuolisuudesta kertoo muun muassa ndongan-kielinen virsikirja. Rautanen on haudattu Olukondaan.

Carl Hugo Hahn (1818–1895)

Baltian saksalaisia, joka kävi Barmenin lähetysskoulun ja lähetettiin Lounais-Afrikkaan. Hahn toimi erityisesti hererojen parissa. Hänen yhteytensä Suomen Lähetysseuraan johtivat siihen, että seuran ylimääräinen kokous päätti vuonna 1867 lähettää työntekijöitä amboheimojen keskuuteen.

Selma Rainio (1873–1939)

Ensimmäinen suomalainen lähetyslääkäri Ambomaalla. Aloitti Oniipan lähetyssesamella ja perusti Ondonga-
an Onandjokwen sairaalan. Tunnettiin Ambomaalla nimellä Kuku Selma, ”isoäiti Selma”. Rainio on haudattu Onandjokwen hautausmaalle.

Leonard Auala (1908–1983)

Ambo-Kavangon kirkon ensimmäinen piispa. Hän oli ehdolla kirkon toiseksi johtajaksi **Birger Erikssonin** jälkeen, mutta hävisi vaalissa Alpo Hukalle. Valittiin kirkon johtajaksi myöhemmin ja vihittiin kirkkonsa ensimmäiseksi piispaksi 1963. Kuului SWAPOon ja sai siksi osakseen uhkailua eteläafrikkalaisilta apartheid-viranomaisilta.

Suomen Lähetysseura

Kleopas Dumeni (s. 1930)

Toimi ensin piispa Aualan avustajana ja valittiin tämän seuraajaksi 1978. Valittiin kirkon johtavaksi piispaksi 1996. Osallistui itsenäisyystaisteluihin, joissa menetti tyttärensä pommiräjähdyksessä. Johti kirkkoa lähellä Angolan rajaa, jossa SWAPO ja Etelä-Afrikan armeija ottivat yhteen. Jäänyt eläkkeelle.

Suomen Lähetysseura

Samuel Nujoma (s. 1929)

Marcello Casal Jr. / ABr

Kävi Okahaon suomalaista lähetyskoulua 1937–45. Osallistui vastarintaliikkeeseen ja lähti pidätyksen jälkeen maanpakoon. Namibian ensimmäisen parlamentin jäsen. Valittiin yksimielisesti presidentiksi vuonna 1990. Hoiti virkaa vuoteen 2005, jolloin uudeksi presidentiksi valittiin **Hifikepunye Pohamba**.

Martti Ahtisaari (s. 1937)

Johannes Jansson/norden.org

Toimi YK:n Namibia-valtuutettuna New Yorkissa 1977–81. Oli merkittävässä osassa johtaessaan YK:n siirtymävaiheen tukiryhmää, jossa rauhanturvaamisen lisäksi avustettiin itsenäistyvää maata vaalien ja siviilihallinnon järjestämisessä. Sai vaimonsa **Eeva Ahtisaaren** kanssa Namibian kunniakansalaisuuden. Ainoa suomalainen, joka on saanut Nobelin rauhanpalkinnon.

1920 Kansainliitto päättää luovuttaa Lounais-Afrikan Etelä-Afrikan mandaattialueeksi.

1939–1945 Toinen maailmansota.

1954 Ambo-Kavangon evankelis-luterilainen kirkko perustetaan. Sen ensimmäiseksi johtajaksi valitaan suomalainen lähetystyöntekijä Birger Eriksson.

1961 YK vaatii mandaattialueen mitätöimistä ja asettaa tavoitteeksi Lounais-Afrikan itsenäisyyden.

1963 Leonard Auala valitaan Ambo-Kavangon evankelis-luterilaisen kirkon ensimmäiseksi piispaksi.

1968 YK nimeää Lounais-Afrikan virallisesti Namibiaksi.

1977 Martti Ahtisaari nimetään YK:n Namibia-valtuutetuksi ja vuotta myöhemmin pääsihteerin Namibia-asioiden erityisavustajaksi

1990 Namibia itsenäistyy. Samuel Nujoma valitaan Namibian ensimmäiseksi presidentiksi.

2012 Shekutaamba V.V. Nambala valitaan Namibian evankelis-luterilaisen kirkon johtavaksi piispaksi.

2014 Namibian presidentiksi valitaan Hage Geingob.

Omille jaloille Namibian hiekassa

Suomen Lähetysseura alkoi jo 1900-luvun alussa Ambomaalla siirtää vastuuta paikallisille. Namibian evankelisluterilaisen kirkon itsenäistymistä avitti ennen kaikkea monipuolinen koulutus.

ENSIMMÄISET LÄHETYSSEURAN työntekijät saapuivat Ambomaalle heinäkuussa 1870. Kotimaassa uutista ensimmäisistä kasteista alettiin odottaa malttamattomina. Odotus kesti kuitenkin peräti 12 vuotta. Lähetystyöntekijät suhtautuivat kasteeseen hyvin vakavasti.

Suomalaiset aloittivat pian kielen opiskelun, kirjakielen luomisen ja raamatunkäännöstyön.

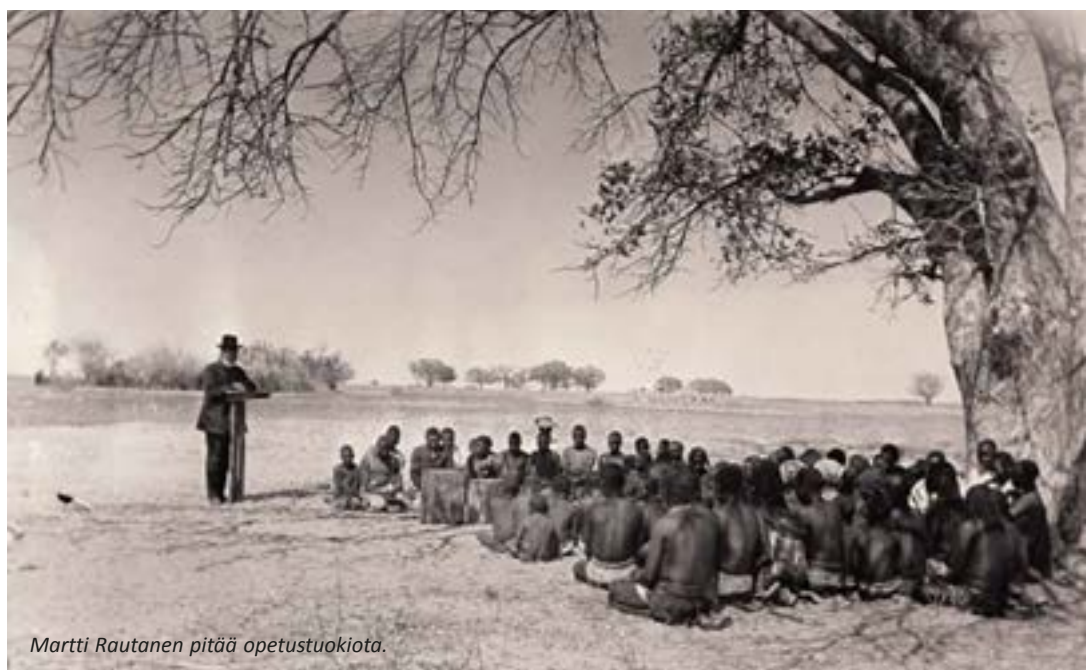
Ensimmäinen ndongankielinen aapinen ja virsikirja painettiin 1877.

Martti Rautasen kääntämä Uusi testamenti ilmestyi 1903. Koko Raamattu ndongaksi ilmestyi 1950-luvulla ja kwanjamaksi 1970-luvulla. Ensimmäiset painokoneet hankittiin 1900-luvun alussa.

Kehitysyhteistyön juurilla

Lähetysseura on yksi suurimmista kansalais- ja lähetysjärjestöille annettavan valtiollisen kehitysyhteistyötuen saajista, ja Namibia oli pitkään suurin vastaanottaja.

Tukea on annettu erityisesti opetuksen ja terveydenhoidon, mutta myös esimerkiksi maatalouden kehittämiseen ja ammatilliseen koulu-

Martti Rautanen pitää opetustuokiota.

Suomen Lähetysseuran kuvapalvelu.

Piispa Tomas Shivute (keskellä) onnittelee Paulinum teologisesta seminaarista valmistuneita Wilhelm Hainanea ja Hilma Tshilongoa.

Maija Kuoppala/Suomen Lähetysseura.

tukseen. Nkurenkurun oppikoulun rakentaminen on ollut suurimpia hankkeita.

Jo ensimmäisten lähetystyöntekijöiden joukossa oli käsityöläisiä. Johtokunta ajatteli, että he todistaisivat elämällään Kristuksesta ja hankkisivat tuloja lähetykselle.

Kalle Koivu sai vuonna 1925 Ongwedivas-ta 500 hehtaarin maa-alueen, jossa hän kokeili uusia viljelyskasveja, hankki auroja ja kehitti karjanhoitoa.

Ongwedivan työkoulussa opetettiin sepän ja puusepän töitä. Myöhemmin siellä koulutettiin autonkuljettajia ja mekaanikkoja. 1950-luvulla työkoulun tilalle tuli opettajainvalmistuslaitos. Viranomaiset rakensivat maatilalle sittemmin pari isoa koulua, opettajaseminaarin, näkö- ja kuulovammaisten koulun sekä ammattikoulun.

Terveys alkoi parantua

Ensimmäiset työntekijät joutuivat laittamaan käyttöön kaikki lääkinnälliset taitonsa. Ensimmäinen lääkäri **Selma Rainio** saapui Ambomaalle vasta vuonna 1908, ja hän toimi ainoana lääkärinä 20 vuotta. Vuonna 1911 hän perusti Onandjokwen sairaalan ja samana vuonna Suomesta tuli kaksi sairaanhoitajaa. Väestön terveys alkoi kohentua nopeasti.

Valtio rakensi 1960 sairaalan Oshakatiin ja Rundulle. Samalla käynnistyi kiertävä rokotus-

ja valistustoiminta. Onandjokwen sairaala toimii yhä kirkon sairaalana, vaikka valtio rahoittaakin suurelta osin sen toimintamenot.

Alkeiskouluista huippulukioon

Lähetysasemille perustettiin jo varhain alkeiskouluja. Ensimmäisen kansakoulu aloitti toimintansa 1902, sitten orpokoti, tyttöjen sisäoppilaitos ja lastentarha. Oniipassa avattiin opettajaseminaari 1913.

Vuonna 1960 Lähetysseura perusti Oshigambon oppikoulun. Muilla kuin valkoisilla ei ollut juuri mahdollisuutta koulutukseen. Opettajat puolustivat Etelä-Afrikan rotusortohallituksen edessä rohkeasti nuorten oikeutta opiskella muun muassa matematiikkaa ja luonnontieteitä.

Nykyään Oshigambon lukio kuuluu maan kymmenen parhaan joukkoon. Koulun on käynyt moni Namibian päättäjistä ja muista yhteiskunnallisista vaikuttajista.

Ambomaan koululaitos ja opettajien koulutus siirtyivät valtion vastuulle 1960-luvulla.

34 vuoden aikana Lähetysseuralla on ollut lähes 70 namibialaista stipendiaattia.

Vastuuta vähitellen paikallisille

Vuonna 1925 seurakuntien jäsenmäärä oli jo yli 17 000, ja papeista oli pulaa. Heitä alettiin kouluttaa vuonna 1922. Lähetysjohtaja **Matti Tarkkanen** vihki tarkastusmatkallaan ensimmäiset seitsemän pappia.

Samalla pidettiin ensimmäinen kirkolliskokous. Kirkkolain oli säätänyt Lähetysseuran johtokunta, joka toimi vielä seuraavat 30 vuotta ylimpänä hallintoelimenä. Seurakuntien hoito alkoi 1930-luvulla siirtyä paikallisille.

Ambolaiset saivat myös tasavertaisen ääni- ja puheoikeuden kirkolliskokouksessa suomalaisten kanssa.

Lähetysseura oli yrittänyt 1900-luvun alusta asti saada seurakuntalaisia osallistumaan kirkkojen ja koulujen rakentamiseen ja ylläpitoon. Ensimmäisen maailmansodan ja ankaran nälänhädän jälkeen ambolaiset rakensivatkin kirkon Engelan lähetyksesemalle ja Ombalantun seurakuntaan.

Seurakunnat tarvitsivat myös tuloja, etenkin opettajien palkkaukseen. Lähetystyöntekijät ottivat varainkeruuseen mallia kotimaasta. Kolehiten lisäksi kerättiin seurakuntaveroa. Kirkollisista toimituksista otettiin pieni maksu.

Vuonna 1917 seurakunnalliset tulot erotettiin Lähetysseuran varoista. Tämä oli omiaan kasvattamaan seurakuntien vastuuntunnetta.

Majja Kuoppala/Suomen Lähetysseura

Johtava piispa Shekutaamba V.V. Nambala vihki Veikko Munyikan piispaksi vuonna 2014. Avustajina toimivat muun muassa Thomàs Ndawanapo Angolan luterilaisesta kirkosta, Helsingin tuomiorovasti Matti Poutiainen ja Nathanael Ndaxuma Nakwatumbah anglikaanisesta kirkosta.

Valtiolliset tapahtumat aloitetaan edelleen rukouksella.

Rekisteröitynyt kirkko sai piispan

Vuonna 1954 Mikkelin hiippakunnan piispa **Martti Simojoki** kävi ensimmäisenä Suomen luterilaisen kirkon edustajana Ambomaalla ja Kavangolla ja suoritti samalla pappisvihkimyksiä.

Uusi kirkkolaki siirsi päättäväällän Lähetysseuran johtokunnalta Ambo-Kavangon kirkon kirkolliskokoukselle.

Lounais-Afrikan hallitus rekisteröi 1957 Ambo-Kavangon luterilaisen kirkon. Merkittävää oli se, että kirkko sai oikeuden toimia koko Lounais-Afrikan alueella. Se mahdollisti toiminnan myös Ambomaan ja Kavangon ulkopuolella asuvien, etenkin siirtotyöläisiksi lähteneiden miesten keskuudessa.

Vuonna 1963 kirkko sai ensimmäisen piispan, kun **Leonard Auala** vihittiin virkaan. Kirkon nimeksi vaihdettiin 1980-luvulla Namibian evankelisluterilainen kirkko (ELCIN).

Pappiskoulutusta yhteistyössä

Pappiskoulutus yhdistettiin 1960-luvun alussa Lounais-Afrikan toisen luterilaisen kirkon, Reininlähetyksen synnyttämän ELCRIN-kirkon seminaariin. Paulinum-seminaari sijaitsee nykyään pääkaupungissa Windhoekissa.

Lähetysseura on tukenut kirkkoa myös stipendiaattitoiminnan avulla. Lähetysseuran ensimmäiset stipendiaatit olivat **Josia Mufeti** ja **Abisai Shejvali**, jotka tulivat Ambomaalta Helsinkiin opiskelemaan teologiaa.

34 vuoden aikana Lähetysseuralla on ollut lähes 70 namibialaista stipendiaattia.

Thomas Shivute väitteli teologian tohtoriksi ensimmäisenä kaikista Lähetysseuran stipendiaateista. Myöhemmin hänestä tuli Namibian ev.lut. kirkon läntisen hiippakunnan piispa ja kirkon johtava piispa.

Myös nykyinen läntisen hiippakunnan piispa **Veikko Munyika** on ollut Lähetysseuran stipendiaatti.

Ari Koivumäki/Suomen Lähetysseura

Presidentti Tarja Halonen valtiovierailulla Namibiassa vuonna 2011. Halonen vieraili Ondongan kuninkaan Immanuel Elifaksen ja tämän puolison Secilia Ndpanda Elifaksen hovissa entisellä Ambomaalla.

Kirkko kansankunnan rakentajana

Namibian itsenäistymistaistelussa kirkko oli täysillä mukana ja eli jäsentensä rinnalla vaikeinakin aikoina.

”Monet pelkäsivät, että itsenäistyminen ajaa Namibiaan kaaokseen ja sisällissotaan tai ateistien johtamaksi, kristinuskolle vihamieliseksi maaksi”, Namibian kansalainen **Olle Eriksson** kertoo.

Hän on kirkon ensimmäisen johtajan **Birger Erikssonin** poika ja työskennellyt Namibiassa suuren osan elämästään.

Namibian kirkot ajoivat voimakkaasti itsenäisyyttä saaden sekä kansan että eri valtaryhmittymien luottamuksen.

”Maailman kristityt ja kirkot rukoilivat ja tukivat innokkaasti Namibian kansaa. Myös YK huomasi kirkon merkittävän roolin kansankunnan rakentajana. Kirkot osallistuivat rauhan rakentamiseen ja esimerkiksi maanpaossa olleiden kotiuttamiseen ja kotouttamiseen”, Olle Eriksson toteaa.

”Valtion ohjenuoraksi tuli sovinto. Vaikka maan hallinto on muodollisesti sekulaari, valtiolliset tapahtumat, konferenssit ja kokoukset aloitetaan edelleen rukouksella.”

Uusia toimintatapoja

Itsenäistymisen jälkeen väkeä alkoi muuttaa maalta kaupunkeihin ja pohjoisesta etelään. Kirkko perusti kaupunkiseurakuntia ja loi uusia toimintatapoja, muun muassa perhe- ja opiskelijatyön sekä päiväkodit.

Kirkon jäsenmäärä on nykyään 773 000, kolmasosa väestöstä, ja se kasvaa voimakkaasti. Työntekijöistä on jonkin verran pulaa. Seurakunnat maksavat työntekijöidensä palkat ja pyrkivät omavaraisuuteen.

Lähetysseura tukee Paulinum-seminaaria, josta valmistuu vuosittain kymmenkunta pappia kirkon palvelukseen, sekä kolmea kirkon päiväkotia, joissa on myös vähävaraisia lapsia kummituen turvin.

Lähetysseuralla on Namibiassa tällä hetkellä neljä työntekijää. **Ilkka Repo** toimii eteläisen Afrikan aluepäällikkönä, **Päivi Repo** tiedottajana ja kummityön yhteyshenkilönä. **Päivi Löytty** on juuri aloittanut diakonia- ja lähetysprojektin koordinaattorina Pohjois-Namibiassa ja **Sakari Löytty** palvelee kirkon musiikkityössä.

Pirre Saario

Suomen Lähetysseuran Lähetysssanomien toimituspäällikkö

Kuiva maa, elävä kirkko

Yhteiskunnalliset ongelmat ovat suuria, mutta kirkolla on niiden ratkomiseksi paljon annettavaa. Asiantuntija Aija-Leena Ranta ja kirkkoherra Heikki Pelkonen näkivät tämän omin silmin osallistuessaan viime syksynä Espoon ja Tampereen hiippakuntien sekä Suomen Lähetysseuran järjestämälle opintomatkalle Namibiaan.

Aija-Leena Ranta

KAHDEN VIIKON ja 3000 kilometrin matkalla tutustuimme viime lokakuussa Namibian kirkon toimintaan muun muassa Windhoekissa, Swakopmundissa, Walvis Bayssa, Opuwossa ja Ambomaalla.

Kirkon haasteet nivoutuvat sekä luonnonolosuhteisiin että yhteiskunnalliseen elämään. Kolmeen vuoteen maassa ei ole saatu kunnolla sadetta, mikä seurauksena maanviljelijät ovat joutuneet myymään karjaansa. Vedensaantia rajoitetaan välillä myös päiväsaikaan, mikä vaikeuttaa arkista elämää.

Kuivuus ja kuumuus ovat koetelleet varsinkin pohjoista Namibiaa, missä väestö elää vaatimatommassa olosuhteissa, jopa köyhyydessä. Monet lähtevät etsimään parempaa toimeentuloa kaupungeista, mikä murtaa perinteisen yhteisöllisen perhe-elämän.

Nuoret kokevat yksinäisyyttä ja turvattomuutta, mikä on lisännyt itsemurhien määrää. Työn saaminen ei ole helppoa; lähes 50 prosenttia väestöstä on työttömänä. Vaikka HIV/AIDS on vähentynyt, lapsia ja nuoria jää yhä orvoiksi tai isovanhempiensa hoivattaviksi.

Nuorisotyöttömyys huolena

Namibian evankelisluterilainen kirkko (ELCIN) tiedostaa selkeästi muuttuvan yhteiskunnan haasteet. Windhoekissa kirkon lähetyksen, diakonian ja sosiaalisen osaston johtaja **Gerson Neliwa** kertoi, että laajan toiminnan keskeisimmät alueet ovat välittömään hätään vastaaminen, ihmisoi-keudet sekä terveys, psykososiaaliset palvelut ja nuorten parissa tehtävä työ.

Suurimmat tämänhetkiset haasteet ovat nuorisotyöttömyys, köyhyys ja perheväkivalta. Näiden voittamiseksi mission ja diakonian on kuljettava käsi kädessä.

Paulinumin teologisessa seminaarissa pohdittiin keinoja kohdata ihmiset muuttuneessa yhteiskunnassa. Rehtori, teologian tohtori **Martin Ngodji** totesi, että on etsittävä uusia tapoja julistaa evankeliumia. Sata vuotta sitten käytetty kieli ei puhuttele tämän päivän kaupunkilaisia. Hän korosti ihmisten kokonaisvaltaista kohtaamista: ei missiota ilman diakoniaa.

Opiskelijat kantoivat huolta tuoreen teologisen tutkimuskirjallisuuden puutteesta; kirjaston uusimmat teokset ovat 1970-luvulta. Suomen kirkon elämästä tietoisina he kysyivät kirkkomme kantaa uuteen avioliittolakiin.

Pertti Hilden

Nuorten kuoro Emmanuelin seurakunnassa Windhoekissa.

Piispa piittaa luomakunnasta

Läntisen hiippakunnan päätoimistossa Nakayalessa tapasimme piispa **Veikko Muniykan** työtovereineen. Piispa kertoi kirkon jäsenmäärän pysyneen ennallaan, paikoin jopa kasvaneen. Hän korosti sovussa elämisen tärkeyttä sekä ihmisten vastuuta luomakunnasta.

Kestävän kehityksen saralla Namibiassa onkin vielä tehtävää, esimerkiksi jätehuolto näytti toimivan vain suurissa kaupungeissa. Muualla roskien määrä oli silmiinpistävä. Voisiko kirkko toimia kestävän kehityksen tiennäyttäjänä?

Syntymäpaikassani Onandjokwen sairaalassa oli ilo huomata, että vuonna 2011 vietettyjen satavuotisjuhlien jälkeen sairaalaa on edelleen kehitetty. Se on nyt alue- ja opetussairaala, josta Namibian valtio kantaa taloudellista vastuuta.

Ylilääkäri **Igor Petrov** kiitti Tampereen seurakuntayhtymän diakoniasäätiö Martinusta sairaalan hyväksi tekemästä työstä sekä sairaalan pastoria **Paulina Mooloa** sielunhoitotyöstä potilaiden parissa.

Kirkon mahdollisuudet ovat sen vahvuuksissa: yhteisöllisyydessä, jumalanpalveluselämässä ja kokonaisvaltaisessa ihmisen huomioimisessa. Jumalanpalveluksissa seurakunnan neliääninen laulu soi väkevänä.

”

Kirkon vahvuus on rukouksissa, laulussa ja halussa kokoontua sanan ja sakramenttien äärelle.

Laulun aloittajista ja virsiä opettavista musiikinjohtajista on kuitenkin pulaa. Myös papit ja diakonit tarvitsevat lisää työtovereita. Musiikkisihteeri **Namene Kuugongelwan** ja kanttori, dir. mus. **Magdalena Kambudun** toiveena on virsikirjan uudistaminen, jotta mukaan saataisiin namibialaisten tekemiä uusia lauluja. Tarpeen olisi myös musiikkikoulu, jotta kirkon musiikkityö voisi kehittyä.

Kirkon vahvuus on myös sen yksittäisissä jäsenissä; heidän rukouksissaan, laulussaan ja halussa kokoontua sanan ja sakramenttien äärelle. Tässä Namibian kirkko on esimerkkinä meille.

Aija-Leena Ranta

asiantuntija, kirkkomusiikki ja jumalanpalvelus
Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli

"Globalisaatio tekee sitä, mistä lähetystyötä syytetään"

Lahden seurakuntayhtymä

Heikki Pelkonen

KIRKKOHERRA Heikki Pelkonen joutuu usein vastaamaan kysymyksiin lähetystyön oikeutuksesta. Vierailu Namibiassa avasi perusteluja.

Suomen kirkon ja Suomen Lähetysseuran pitkäaikainen lähetystyö Namibiassa on jättänyt namibialaisiin positiivisen kuvan suomalaisista.

Lahden Launeen seurakunnan kirkkoherra **Heikki Pelkonen** sai tuntea tämän omissa nahoissaan Namibian-matkallaan viime lokakuussa.

Suomalaisia lähetystyöntekijöitä arvostetaan, koska Suomella ei ole ollut siirtomaa-aikakauden valta-asemaa. Suomalaiset ovat vapaita kolonialismin rasitteista.

Myönteinen asenne suomalaista lähetystyötä kohtaan tuli esiin tapaamisissa niin seurakuntalaisten, seurakuntien työntekijöiden, kuin paikallishallinnon työntekijöiden ja virkamiesten kanssa.

”Onko lähetystyö tuhonnut Namibian rikkaan kulttuuriperinnön? Ei ole.

Kulttuurit ohenevat

Suomessa seurakuntien työntekijät kohtaavat usein asenteita, joissa lähetystyön oikeutus kyseenalaistetaan. Usein voi kuulla kysymyksen, onko lähetystyö tuhonnut Namibian rikkaan kulttuuriperinnön. Tai kysellään, mikä on ollut kirkon lähetystyön perimmäisenä motiivina, Pelkonen kertoo.

”Missään vaiheessa en saanut sellaista palautetta tai edes vaikutelmaa, joka olisi tukenut kriittikää lähetystyötä kohtaan”, Pelkonen toteaa.

Namibian kulttuuriperinnön uhat löytyvät hänen mielestään aivan muualta. Nopeasti edennyt globalisaatio on asettanut Afrikan ja Euroopan väestöt ja varsin erilaiset kulttuurit tiiviiseen vuorovaikutukseen toistensa kanssa.

Hän ei ole huolissaan niinkään kirkon tai lähetystyön toiminnan vaikutuksesta kulttuuriperintöön, vaan kaupallisuuden vaikutuksista yhteiskuntaan sekä globalisaation seurauksista, jotka näkyvät paikallisen kulttuurin ohenemisenä ja jopa osittaisena katoamisena.

Elämäntehtävästä projekteihin

Tapaamisissa nousi esiin myös lähetystyön pitkäjänteisyyden merkitys namibialaisille. Hyvän esimerkin antaa lähetyspioneer **Martti Rautanen**.

”Kun Rautanen aloitti lähetystyön Ambomaasassa vuonna 1870, ensimmäinen kaste tapahtui vasta loppiaisenä 1883. Nykyisin lähetystyön projektit ovat huomattavasti lyhyempiä, usein kolme tai viisi vuotta”, Pelkonen sanoo.

Kuinka lähetystyössä sitten voidaan sovittaa yhteen projektiluonteinen työ ja pitkäjänteinen tuki? Vastaus löytyy Pelkonen mukaan kansallisen kirkon asemasta sekä paikallisseurakuntatyöstä.

”Kun Suomesta kanavoidaan tukea paikallisen seurakunnan toimintaan tai sen kehittämiseen, tuen jalkautuminen seurakunnan tarpeisiin ei saa missään vaiheessa ohittaa kansallisen kirkon työntekijöitä eikä toimielimiä”, Pelkonen linjaa.

Juurettomuutta ja eriarvoistumista

Namibian kirkossa eletään samankaltaista rakennemuutoksen aikaa kuin Euroopan sisarkirkoissa. Voimakas kaupungistuminen siirtää maaseudun väestöä pois juuriltaan, mikä aiheuttaa muun mu-

Pertti Hilden

Pertti Hilden

Heikki Pelkonen

Opintomatkan parasta antia olivat kohtaamiset erilaisissa elämäntilanteissa elävien paikallisten kanssa.

*Esirukoilija
Opuwon kirkossa.*

Pyhäkoululaisia Emmanuelin seurakunnassa Windhoekissa.

assa päihteiden käytön lisääntymistä ja kasvavaa rikollisuutta. Yhteiskunta on jakautunut hyvin toimeen tuleviin ja niihin, jotka eivät pysty elättämään perhettään tai edes itseään.

Nopea muutos haastaa Namibian kirkkoa teologiseen pohdintaan. Kaupungeissa seurakuntien diakoniatyö etsii auttamisen tapoja ja resursseja.

Kun seurakunnissa keskustellaan lähetystyön perusteista tai oikeutuksesta, Namibian esimerkiksi on hyvä nostaa esille teologisten perustelujen rinnalle, Pelkonen toteaa.

”Namibiassa sekä kirkko että yhteiskunta arvostavat lähetystyötä.”

Kari Eskelinen

Valkoisen miehen taakka

Lähetystyöntekijä Sakari Löytty yrittää päästää irti eurooppalaisen miehen tarpeesta määritellä, millaiseksi luterilainen usko kotoutuu Namibiassa.

KUN KRISTINUSKO saapuu uuteen kolkkaan, alkaa tapahtua jännittäviä asioita. Miten kaukaa tulleen ihmisen välittämä sanoma asettuu paikalliseen maisemaan? Miten paikallinen historian tulkinta, ihmiskäsitys ja esteettiset arvot näkyvät syntyvän seurakunnan elämässä?

Nämä kysymykset ovat kiinnostaneet kirkko-muusikko ja lähetystyöntekijä **Sakari Löyttyä** kymmenet vuodet. Hän on lähetyslapsi, jonka oma perhe muutti Namibiaan ensimmäisen keran vuonna 1998.

Helmikuussa pariskunta palasi maahan Lähetysseuran lähettämänä. Päivi Löytty kehittää

kumppanikirkon diakonia- ja lähetystyötä, Sakari Löytty jatkaa musiikin parissa.

Tulkinnan juurilla

Kun suomalaiset aloittivat lähetystyön 1800-luvulla, sanaa *kontekstualisointi* ei oltu vielä keksitty. Kristinusko vietiin uuteen ympäristöön suomalaisen kulttuuriin puettuna.

Sakari Löytty haluaa raaputtaa esille sitä, mikä namibialaisessa raamatuntulkinnassa on suomalaista perua ja mikä afrikkalaista.

”Meillä on menty kohti yksilökeskeistä maailmankuvaa, jota myös pietistinen ja ratkaisukeskeinen kristillisuus edustavat. Sen sijaan Afrikassa yhteisöllisyys on jatkanut elämäänsä myös kristinuskon sisällä.”

Löytyn mielestä yhteisöllisyydestä seuraa luonnostaan lähetystyön ymmärtäminen kokonais-

Suomen lähetysseuran kuvapalvelu

PAULUS. GIDEON. SAKAUS. OBADJA. NABOT. JUUSO. SIMSON.
27. IX. 25. VIHITYT AMBOLAISET PASTORIT — DE 27. IX. 25. I AMBOLAND PRÄSTVIGDA

Ensimmäisten pappien vihkitoimitus Namibiassa 1925.

valtaisesti. Namibialaisten siirtyminen kirkkojen johtoon muutti niiden asenteen esimerkiksi politiikkaan.

”Suomalaisten johtaman lähetyiskirkon oli aluksi vaikeaa muodostaa kantaa yhteiskunnallisissa kysymyksissä. Kun kirkkoon tuli ensimmäinen kansallinen piispa, kristityt alkoivat puhua kirkon yhteiskunnallisesta merkityksestä. He uskalsivat määrittää apartheid-hallinnon synniksi.”

Sakari Löytyn isä **Seppo Löytty** osoitti tämän muutoksen ambopappien saarnoista tekemässään väitöskirjassa. Yli neljän vuosikymmenen ajan saarnat korostivat oppia ja pelastusta. Arkipäiväisiä ja yhteiskunnallisia näkökulmia ei nostettu esille.

Yhdessä rotuerottelua vastaan

Samaan aikaan kun kirkon johto kansallistettiin, poliittinen tilanne kärjisty. Rotuerottelu paheni.

”Vasta nyt kirkko nousi vastarintaan ja ryhtyi puhumaan sortoa vastaan. Lähetystyöntekijät tekivät apartheid-lakien vastaisesti työtä mustien rinnalla, mutta julkisissa puheissa oli oltava varovainen. He pelkäsivät asemansa ja työlupiansa puolesta.”

Löytyn mielestä varovaisuuteen saattoi olla myös teologisia syitä.

”Kun työmailla alkoi nousta vastarintaa, suomalaisten reagointi oli aluksi torjuvaa. Luterilaisen ajattelun mukaan esivaltaa tuli kunnioittaa”, Löytty muotoilee.

Vähitellen myös Lähetysseurassa oivallettiin, että vääryyden vastustaminen on oikein. Kirkko otti selkeän yhteiskunnallisen roolin, raamatuntulkinta muuttui ja namibialaiset ryhtyivät tekemään poliittista teologiaa. Rotuerottelun vääryys perusteltiin Raamatulla samaan aikaan kuin apartheidin kannattajat perustelivat oman kantansa Raamatulla.

Muuta ajateltavaa

Namibialainen kulttuuri ja musiikki alkoivat vaikuttaa kirkoissa kovin myöhään. Löytty on löytänyt tähän syitä maan yhteiskunnallisesta kehityksestä. Ennen valtion itsenäistymistä voimat kuluivat vapaustaistelussa.

Kun itsenäisyys Etelä-Afrikasta lopulta saavutettiin, tuli jälleen muuta ajateltavaa. Puhkesi

Maaria Perälä

Päivi ja Sakari Löytty keskustelevat matkan varrella tapaamansa miehen kanssa Omulongassa.

”

Namibialainen kulttuuri ja musiikki alkoivat vaikuttaa kirkoissa kovin myöhään.

hiv/aids-pandemia. Kansalla oli käsiteltävänä myös rotusorron ja väkivallan synnyttämät traumat. Ratkottavana oli lisäksi kasvava rikollisuus ja alkoholismi, hallitsematon kaupungistuminen sekä tuloerojen kasvu.

”Kontekstualisointia voi jossakin määrin tehdä tietoisesti. Toisaalta se vain tapahtuu, kun ihmiset elävät uskoaan omassa arjessaan.”

Milloin paikallistaminen eli kontekstualisointi on onnistunut?

”Kysymys on mahdoton, eihän se ole meidän mitattavissa lainkaan. Kysymys on eurosentinen. Haluamme määritellä senkin, miten paikallistumisen pitäisi tapahtua. Afrikkalainen varmasti lukee Raamattunsa, mutta hän lukee sen omassa ympäristössään.”

Danielle Miettinen

Minun Namibiani

Päätoimittaja Mari Teinilä, muusikot Jaakko Löytty ja Pekka Simojoki sekä Suomi-Namibia-seuran puheenjohtaja Seppo Kalliokoski kertovat suhteestaan toiseen kotimaahansa.

"Hiekasta kasvaa liljoja"

MAAILMAN KESKIPISTEESSÄ, Kavango-joen rannalla, isä kastaa minut Mupinin seurakunnan jäseneksi. Jumalanpalvelukset ovat pitkiä ja seurakunta veisaa kovaa. Joskus kiipeän kirkon lehterille, jonka lattialla on pöllönkakkaa. Pöllöt asuvat kirkon tornissa.

Mupini on pieni seurakunta vailla muuta omaisuutta kuin seurakuntalaisensa. Kirkon tornikin on jo kaatumassa.

Ohitse virtaavan joen vettä ei saa juoda, mutta kuitenkin juon, ja sairastun bilhartsiaan. Saan hyvää hoitoa. Osa leikkitovereistani kuolee bilhartsiaan, tai malariaan, tai aidsiin, tai maansa vapaustaistelussa.

Meillä on koiria, kissoja, marakatteja, kanoja, vuohia, bambeja ja strutseja. Ne asuvat taloa ympäröivässä puutarhassa, jossa olen nähnyt myös käärmeen. Päässäni on täiti, äiti tappaa ne hyönteismyrkkyllä. Ratsastan satuloimattomilla hevosilla ja leikin kesyn leijonanpennun kanssa. Hiekasta kasvaa liljoja ja miehen korkuista elefanttiruohoa.

En kuitenkaan asu tässä paratiisissa, vaan sisäoppilaitoksessa tuhannen kilometrin päässä, meren rannalla, koti-ikävän kaupungissa. Käyn kotona kolme kertaa vuodessa lomalla.

Puolet lapsuudestani istun kuorma-auton lavalla, tai Volkswagen-pikkubussin nihkeillä penkeillä, tai yöjunassa, jonka penkit on päällystetty tummanvihreällä natisevalla nahkalla.

Muutan Suomeen lopullisesti 12-vuotiaana. Minut otetaan hyvin vastaan koska olen sinisilmäinen, vaaleatukkainen ja puhun suomea.

Hämmästelen yhä puhdasta vettä ja sen runsasta käyttöä. Tämä on maa, jossa katuja pestään juomavedellä.

Suomen kirkossa on paljon työntekijöitä ja he ovat hyvin koulutettuja. Kirkko on huomattavan vauras, pappien ei tarvitse viljellä maata elannokseen. Kirkkorakennukset ovat tiptop-kunnossa ja ne pidetään talvellakin lämpiminä.

Namibia minussa haalenee vuosi vuodelta, vaikka joka kerta siellä käydessäni minut toivotaan tervetulleeksi kotiin. Niissä hetkissä olen kotona ja perillä.

Kotimaan päätoimittajana huolehdin siitä, ettei Suomi tai suomalainen ole kaiken mitta. Sillä hiekasta voi kasvaa liljoja, lapsia kuolee yhä nälkään ja hoidettaviin tauteihin, ja jossain päin maailmaa seurakunnat veisaavat kovaa, vaikka niiden kirkontorni on romahtamassa.

Mari Teinilä

*Mari Teinilä
1964 ja 2017*

"Virrenveisuu helpotti koti-ikävä"

Seppo Löytty

MINUN NAMIBIANI ei ole koko Afrikka, eikä koko maailma. Synnyin Helsingissä, vanhempieni lähetykskurssin aikana. Kun olin puolivuotias, lähdimme matkaan Lontoon ja Kapkaupungin kautta. Namibiaan saavuimme vuonna 1956. Ensimmäisen yön Ambomaalla vietimme **Johanna Rautasen** luona Olukondassa.

Minun Namibiani koostuu pienistä asioista, monista paikoista, sekä ihmisistä. Heikki-veljeni syntyi asuessamme pohjoisrajalla Engelassa. Silloin sanoin: "Kaana ukkuu", ja osoitin vauvan sänkyä. Puolet siinä oli kwuanyamaa ja puolet puutteellista suomea. Meme Miina oli lastenhoitajana ja sillä seudulla kasvoi isoja omarula-puita.

Eelimissä kavereina olivat Epafras-evangelistan tyttäret Ruusa ja Ottilia. Palmut piirtyivät taivaanrantaan ja valkoinen hiekka oli pehmeää astella. Kuivana aikana naapuruston lehmät kuolivat ja ihmisillekin piti hakea juomavesi matkojen takaa. Sakari-veljen kastejuhliissa oli kummina körttipukuinen **Kyllikki Korhonen**.

Minun Namibiani rajat piirtyivät Swakopmundissa valtameren ja hiekka-aavikon väliin. Oppilaskodissa podimme koti-ikävää parikymmenpäisellä lapsijoukolla, mukana myös Mari ja Pekka. Virrenveisuu suomeksi tai ndongaksi helpottivat hiukan oloa. Koulussa opimme ruotsia ja Suomen vesireitit, sekä kiipesimme Rössingille ja Brandbergille.

Kaksitoistavuotiaana palasin Suomeen, Tampereelle. Mukaani Namibiasta en saanut paljoakaan käytännön elämää ja sopeutumista helpottavaa. Täällä harva ikätovereistani oli oikeasti kiinnostunut menneisyydestäni. Namibia, Ambomaa ja Afrikka olivat liian kaukaisia sen ajan suomalaisille. Ikätoverini kuuntelivat Beatlesia ja Rolling Stonea, sekä katselivat Virginialaista ja Peyton Placea.

Niinpä olen säilönyt Namibian sisälleni. Olen sen pienentänyt minulle sopivaksi. Se on edelleen kaunis maa vuorineen, aavikkoineen ja ihmisi-

Isä Seppo Löytty lainasi Jaakko-pojalleen hellekypärää ja otti kuvan todennäköisesti Engelassa. "Pitkä varjo takanani puhuttelee nyt aikuisena. Pienelläkin pojalla voi olla sellainen. Minun kohdallani varjo on uuden kohtaamisen arkuutta ja ujoutta", Jaakko Löytty kertoo.

sillä minun Namibiani ei ole koko Afrikka, eikä koko maailma.

Sen oikean omistuskirjoituksen voivat kirjoittaa vain ambolaiset, kavangolaiset, hererot, namat, damarat, himbat, dhimbat ja sanit, sekä ne, jotka elävät siellä elämänsä loppuun asti. Ajattelen tässä kohtaa **Martti Rautasta**, **Aarne Hartikaista** ja **Toivo Tirrosta**, jotka haudattiin Ambomaan hiekkaan, sekä **Eljas Penttiä**, joka lepää Swakopmundin hautausmaalla.

Jaakko Löytty

"Kirkko taisteli ihmisten rinnalla"

OLI VUOSI 1964 ja minä olin 6-vuotias. Ensimmäinen muistoni Namibiasta oli hiekka, jota riitti. Muistan myös junan tuoksun, kun matkustimme pääkaupungista Windhoekista kohti pohjoista. Matka jatkui kuorma-autolla läpi savannin, jossa vastaan tulivat ensimmäiset villieläimet.

Engelan lähetyssaseaman keittiöapulaiset ehtivät kuvaan Simojoen sisarusten kanssa. Vasemmalta Ilkka, Maija ja Pekka. Kaija ja Eeva puuttuvat kuvasta.

Keskellä yötä saavuimme Oniipan lähetyssasemalle ja laskin jalkani ensimmäistä kertaa Ambomaan hiekkaan. Kun aamu koitti, ulkona odottivat paahtava aurinko, suuret palmut, outo kieli ja nauravat ihmiset. Siitä alkoi minun Namibia-matkani, jota kesti kahdeksan vuotta.

Asuimme kolmessa eri kylässä, mutta minut lähetettiin pian kouluun sisäoppilaitokseen Swakopmundin rantakaupunkiin. Se merkitsi muuttoa pois kotoa jo seitsemänvuotiaana. Olen sopeutuvainen ja selvisin siitä lopulta hyvin, vaikka välillä koti-ikävä tulikin. Koulun takia en oppinut paikallista oshindongan kieltä koskaan kunnolla, mikä jälkeensä harmitti.

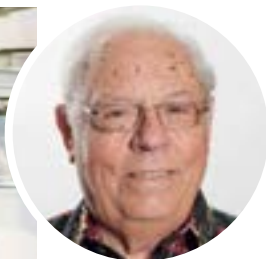
Lapsena en kaikkia asioita ymmärtänyt, mutta vanhempana maan todellisuus tuli silmille sekä hyvässä että pahassa. Apartheid-politiikan julmuus johti vähitellen levottomuuksiin ja sotaan. Kysymykset oikeasta ja väärästä tulivat iholle. Paikallinen kirkko eli ja taisteli ihmisten rinnalla. Se jätti lähtemättömän muistijäljen.

Reppuun jäi myös afrikkalaisen elämäntavan yhteisöllisyys. Illanistujaiset eli *hungit* tarinoineen ja lauluineen kuuluivat kulttuuriin. Suurimman vaikutuksen teki kuitenkin afrikkalainen musiikki, sen elävyys, rytmi ja yhdessä laulaminen. Se oli mukana kaikessa, työssä ja kotona.

Vilja jauhettiin ja peltö kuokittiin laulun tahdissa, jyske kuului jo kaukaa. Kirkossakin kaikki laulettiin äänissä ja kuorojen esityksiin kuului myös iloinen tanssi. Jopa länsimaiset virret saivat uuden sykkeen. Ensimmäisen kitarankin tein itse paikalliseen tyyliin peltipurkista. Myös ensimmäiset sävelmäni syntyivät siellä.

Minä en olisi minä ilman Namibiaa. Tuskin olisin yhtään lauluakaan tehnyt ilman vuosia tuossa maassa. Löysin uuden näkökulman maailmaan. Sieltä tarttui mukaan ilo, välittömyys ja yhteisöllisyys, joita olen yrittänyt salakuljettaa myös Suomeen. *Hungeista* tuli *majataloja* ja lauluissa soi Afrikka. Olen Namibialle paljon velkaa – ja ehkä Suomen kirkkokin vähän.

Pekka Simojoki
TM, muusikko

Seppo Kalliokoski (toinen vas.) vieraili vuonna 1985 Tsumebin kuparikaivoksella, jonka lahjoittamista lehmistä aloitettiin evankelis-luterilaisen kirkon maatalouden kehittämistä. Vierailulla mukana Immanuel Elifas Kauluma (vas.), Petrus Shipena ja Filippus Ukule.

"Jumalan kirjoittamaa historiaa"

vuosi 1958 on merkinnyt elämässäni paljon. Silloin tutustuin Namibiassa syntyneeseen lähetyslapseen nimeltä **Kalle Syrjä** ja aloin käydä säännöllisesti Suomen Lähetysseuran Lähetystälolla Helsingissä.

Pian olin myyty mies. Ambomaa siinsi silmissä. Ystävystyin namibialaisten stipendiaattien kanssa ja he kutsuivat maahansa. Kipinä syttyi roihuksi ja rakkaudeksi lähetykseen ja Namibiaan. Olin Suomen Lähetysseuran lähetystyöntekijänä Namibiassa 17 vuotta ja seuran palveluksessa yhteensä 40 vuotta. Suomi-Namibia-seuran puheenjohtajana olen ollut 22 vuotta.

En koe mitään ihmeellistä antaneeni, mutta olen saanut osakseni niin paljon rakkautta Namibiasta, että en voi olla tekemättä jotakin. Koko minun elämäni olisi eri ilman Namibiaa.

Minulla ei koulupudokkaana pitänyt olla mahdollisuuksia päästä lähetystyöhön. Narahdin jo lääkärintodistukseen, mutta ihmeeksi erikoislääkäri kirjoitti terveen paperit. Hakiessani Lähetysseuraan en osannut sanaakaan englantia, mutta lupasin opetella. Kun ovi aukesi, en ole taakseni katsonut.

Lähetyksen historia Namibiassa ei ole ihmisten suunnittelema, vaan Jumalan. Koko maidemme välinen historia on sitä. Kun minua pyydettiin järjestämään kuningas **Shikongo Shakalulun** hautamuistomerkin paljastusjuhlaa, ihmettelin,

miksi kirkko järjestää lähetyshaudan ei-kristityn haudalla. Myöhemmin häpesin. Kivessä lukee ndongaksi: "Tässä lepää kuningas Shikongo, joka antoi luvan ensimmäisille läheille julistaa makeaa sanomaa Ondongassa."

Noustessaan kuninkaaksi Shikongo lähetti työkutsun saksalaiselle lähetyspioneerille **Hugo Hahnille**, joka välitti sanan Saksaan ja sieltä Suomeen. Niin **Martti Rautanen** ja kumppanit saapuivat Namibiaan.

Kun kuningas Shikongon hautamuistomerkki paljastettiin, maan nykyiset johtajat ja piispat kiittivät Jumalaa siitä, että Jumala käytti pakana-kuningasta kutsumaan lähetystyöntekijät. Namibiassa historiaa ei voi kirjoittaa erikseen maasta, kirkosta ja lähetyksestä. On yksi historia, mihin me kaikki kuulumme.

Namibiassa vietettiin ensimmäisten suomalaisten toimittamien kasteiden satavuotisjuhlaa vuonna 1983. Juhlassa Ondongan heimon kuningas **Immanuel Elifas Kauluma** toivotti meidät suomalaiset edelleen tervetulleiksi Namibiaan ja sanoi: "Kristuksen seurakunta on syntynyt tänne ja se pysyy siihen asti, kun Jeesus tulee takaisin."

Kiitin kuningasta ja hän teki minusta Ondongan heimon päällikön.

Seppo Kalliokoski

Suomi-Namibia-seuran puheenjohtaja

Kirkon monikulttuurisen työn päivät Keravan kirkolla 26.-28.10.2017

Kaikki monikulttuurista työtä tekevät ja maahan muuttaneiden ihmisten tukemisesta kiinnostuneet henkilöt ovat lämpimästi tervetulleita. Ohjelma ilmestyy keväämmällä ja tuolloin avautuu myös ilmoittautumislinkki.

Alustavat tiedot: sakasti.evl.fi.

Lisätietoja: Marja-Liisa Laihia, puh. 050 4380 641

Järjestäjä: Kirkkohallitus

Yhteistyössä: Espoon hiippakunta ja Helsingin hiippakunta

JOYFUL CELEBRATION – MUSIIKKIJUHLA

Lokakuussa on tarjolla huikea valon, musiikin ja yhteyden juhla. Kristillisten kirkkojen tarjoamassa Joyful Celebration musiikkijuhlassa seurakuntien kansainväliset kuorot ja esiintyjät tuovat päivään rytmiä, iloa ja sielukasta soundia. Musiikkijuhla rakentuu reformaation merkkivuoden teeman Liberated By God's Grace –ympäri. Juhla on avoin kaikille ja kaiken ikäisille, joten lähde liikkeelle! Musiikkijuhla Keravan kirkolla la 28.10.2017.

Tule ystävien seuraan!

KIRKON KANSAINVÄLISEN TYÖN ERITYISKOULUTUS KOTIMAAN HENKILÖSTÖLLE (25 OP)

KIRKON MISSIO - MINUN TEHTÄVÄNI (5 op)

Koulutuksen sisällöt perustuvat Kv. työn erityiskoulutus kotimaan henkiöstölle -moduleihin, mutta se on kohdennettu ulkomaille lähteville. **Moduuli on kuitenkin avoin kaikille kirkon kv. työstä kiinnostuneille.**

Lähijaksot: 25.-27.9. ja 13.-15.11.2017

Paikka: Kirkon koulutuskeskus, Järvenpää

Tiedustelut: Kirsti Sirviö, kirsti.sirvio@evl.fi, p. 050 584 6859

Ilmoittautuminen ja hintatiedot
sähköisessä koulutuskalenterissa sakasti.evl.fi

Kumi puhki vain alhaalta?

OMIEN VANHOJEN puheitten ja kirjoitusten lukeminen on joskus terveellistä. Yllättävän nopeasti huomaa, että usein tulee tahkottua samoja aiheita, niitä itselle tärkeitä. Tämä on inhimillistä, mutta se voisi olla myös opettavaa. Onko niin, että tulen kirjoittaneeksi samoista aiheista siksi, etteivät toiset ole vielääkään tajunneet sanomaani, vai siksi, etten ole vielääkään oppinut läksyäni?

Merkkivuosiin liittyy usein muistelemista. Joku voi myös muistuttaa, että historiasta pitäisi oppia.

Moni myös epäilee, että oppiiko ihminen. Historia todistaa, miten usein ja toistuvasti ihmiset tekevät samoja virheitä. Silti olemme oppineet paljon: koskaan ennen ei elämä maapallolla ole ollut yhtä hyvää niin monille kuin nykyisin. Valtavia edistysaskeleita on saavutettu lasten ja naisten hyvinvoinnissa.

Tästä huolimatta huolet ja pelot kalvavat elämäämme, erilaisia muureja ja esteitä rakennetaan kiihtyvällä tahdilla.

KIRKKO ON missiotaan toteuttaessaan sortunut moniin virheisiin: olemme lyöttäytyneet yhteen vallassa olevien kanssa, kumartaneet rahalle ja maineelle, katselleet toisten elämää ja tapoja ylhäältä päin ja jopa pakottaneet toisia samaan muottiin itsemme kanssa.

Kirkkojen dokumentteja lukiessa näyttää siltä, että tämä kaikki on taakse jäänyttä. Vastavuoroisuus, tasa-arvoisuus ja yhdessä kulkeminen ovat tärkeitä periaatteita, jotka toistuvat erilaisissa yhteyksissä kristittyjen käydessä keskustelujan.

Elämän koulussa voi kuitenkin jäädä luokalle. Elämän kokemus ei tee ihmisestä, kirkosta tai mistään yhteisöstä automaattisesti entistä viisaampaa ja osaavampaa. Kolhut ja virheet eivät jalosta.

On harhaa kuvitella, että pitkä kokemus auttaisi uusissa tilanteissa, jos ei ole valmis muutokseen. Viiden sadan vuoden reformaation luulisi tuottaneen paljon hyvää hedelmää. Varmasti onkin, mutta myös paljon eripuraa, hajaantumista, pahaa puhetta, tuomitsemista ja toisten lyttäämistä. Yhä tarvitaan sekä uudistumista että perusteisiin palaamista, transformaatiota ja reformaatiota.

KIRKKOMME SISÄLLÄ on puhuttu lähetystyön ja diakonia elimellisestä yhteydestä vuosikymmeniä. Tämä on itsellenikin tärkeä teema. Mitä tästä kaikesta puheesta pitäisi oppia? Ainakin se, ettemme vielääkään ole selvillä vesillä. Liian usein lähetystyö joutuu puolustamaan omaa erityisyyttään ja diakonia olemassaoloaan.

Asiakirjojen mukaan olemme yksimielisiä siitä, että maailma tarvitsee Jeesus-kertomuksen ja ettei tuota kertomusta voi välittää ilman käytännöllistä rakkautta. Äärimmäisen harvoin nämä kaksi toteutuvat samalla hetkellä. Käytännössä ne vuorottelevat ja täydentävät toistaan, etenevät pyörän tavoin. Pyörässäkin vain yksi kohta kerrallaan osuu maahan. Entä jos juuri se kohta on tyhjä?

Vesa Häkkinen

Kansainvälisen työn koordinaattori
Kirkon lähetystyön keskus

Testamentti on kaunis tapa auttaa

Jo pienelläkin osuudella omaisuudestasi voi olla suurempi vaikutus kuin ehkä uskoisitkaan.

Kun liität Kirkon Ulkomaanavun testamenttiisi, voit muuttaa kokonaisten perheiden elämää kehitysmaissa. Lapset pääsevät kouluun, nuoret saavat ammatti-koulutusta ja naiset keinoja hankkia toimeentulon.

Testamenttilahjoitus Kirkon Ulkomaanavulle on täysin verovapaa, joten varat menevät kokonaan työhömmе.

Testamentin teko ei ole vaikeaa. Voit tilata maksuttoman testamenttioppaamme: 020 787 1201, asiakaspalvelu@kirkonulkomaanapu.fi, kirkonulkomaanapu.fi/testamentti

Seurakunnat juhlivat reformaation merkivuotta helatorstaina. Toivon puun istuttaminen kirkkomaalle voi olla osa seurakunnan juhlaa.

Seurakuntasi voi kerätä varoja puiden istuttamiseksi ja lahjoittaa Lähetysseuran kautta istutettavat puut Kishapuun, jossa puuntaimille on todellinen tarve!

Lähetysseura tuottaa pienen metallisen laatan, jonka voi kiinnittää puun viereen muistoksi reformaation merkivuoden juhlasta 2017.

suomenlahetyseura.fi

SEIKKAILON
HAIVISILLE
USKON
VUODISTAJILLE
KULTTURIN-
NÄLKÄISILLE
LÄHETYKSEN
YSTÄVILLE
RAJOJEN
RIKKOJILLE
MUSA-
DIGGAREILLE
SANNA
JANOAVILLE

SUOMEN 1859
LÄHETYSSEURA

KIRKKOPÄIVÄT
Turussa 19.-21.5.2017
kirkkopajat.fi

Evankeliumi kuuluu myös juutalaisille

SAKSAN EVANKELINEN kirkko (EKD) päätti viime marraskuussa antamassaan julistuksessa luopua kokonaan juutalaisten parissa tehtävästä lähetystyöstä. Saksan seurakuntiin lähetetään nyt materiaalia, jonka mukaan kristittyjä ei ole kutsuttu osoittamaan Israelille tietä pelastukseen.

Uutta näkemystä perustellaan sillä, että kristityt ovat yhä enemmän ymmärtäneet olevansa osaltaan syällisiä juutalaisten joukkotuhoon (*shoah*).

JULISTUKSEN LÄHTÖKOHTANA on ajatus, että Jumala on uskollinen kansalleen. Uskollisuus ymmärretään niin, että uusi liitto ei korvaa vanhaa, vaan vanha liitto on täydellisenä voimassa.

Kristittyjä kehoitetaan luottamaan siihen, että Jumala itse antaa kansansa nähdä pelastuksen. Siksi kristittyjen tehtävä ei ole osoittaa juutalaisille tietä Jumalan luo. Sen sijaan heidän tehtävänsä on yhdessä juutalaisten kanssa työskennellä rauhan ja oikeudenmukaisuuden edistämiseksi maailmassa.

Kristityt ovat tähän asti kaikkialla maailmassa ajatelleet toisin. On toki tärkeää ottaa tosissaan kaikki se, mitä kristittyjen ja juutalaisten välillä on tapahtunut. Pakkokäännytykset ja antisemitismi ovat aina väärin. Mutta tätä ei voi ottaa teologian lähtökohdaksi.

ENSIMMÄISET KRISTITYT olivat kaikki juutalaisia. He lähtivät julistamaan sanomaa Jeesuksesta sekä juutalaisille että pakanoille. Uuden testamentin yksiselitteinen sanoma on, että kristityt on kutsuttu osoittamaan kaikille tie pelastukseen. Jumalan lupaukset ovat voimassa sekä

juutalaisille että muille kansoille, eikä tämä ole ristiriidassa kristillisen todistustehtävän kanssa. Muutenhan kirkko olisi jo alussa lähtenyt väärille raiteille kastaessaan ne juutalaiset, jotka uskoivat Jeesukseen.

EKD:n julistuksessa tuomitaan ”yritykset saada juutalaiset vaihtamaan uskontoa”. Niiden sanotaan olevan ristiriidassa sen kanssa, että luoteetaan Jumalan uskollisuuteen ja Israelin valintaan. Uuden testamentin valossa julistuksen sanavalinta näyttää oudolta. On vaikeaa ajatella, että juutalaiset apostolit olisivat pyrkineet saamaan juutalaiset kuulijansa ”vaihtamaan uskontoa” tai että nykyäänkään kukaan pyrki siihen. Tässä ohitetaan kokonaan messiaaniset juutalaiset, jotka ymmärtävät olevansa edelleen juutalaisia silloinkin kun uskovat Kristukseen.

AUGUSTINUS KÄYTTÄÄ hienoa kuvaa siitä, että kirkkoon kuuluu sekä juutalaisia että pakana-syntyisiä. Jeesuksen seimen äärelle tulivat ensin läheltä juutalaiset paimenet ja sen jälkeen kaukaa tietäjät. Molemmat tulivat palvomaan vastasyntyntä. Näin Jeesus heti synnyttyään alkoi yhdistää kahta kansaa yhteen kirkkoon (Ef 2).

Juutalaisten ja kristittyjen dialogi on myös tärkeää. Voimme oppia toisiltamme ja tehdä yhdessä hyvää. Toimiva dialogi ei kuitenkaan edellytä, että luovumme omasta identiteetistämme ja tehtävästämme.

Anni Maria Laato
dosentti

Suuntana ekumeenisuus

Ecumenical Missiology. Changing Landscapes and New Conceptions of Mission. Toimittaneet Kenneth R. Ross, Jooseop Keum, Kyriaki Avtzi ja Roderick R. Hewitt. Regnum Edinburgh Centenary Series Volume 35. Regnum Books and World Council of Churches 2016. 634 sivua.

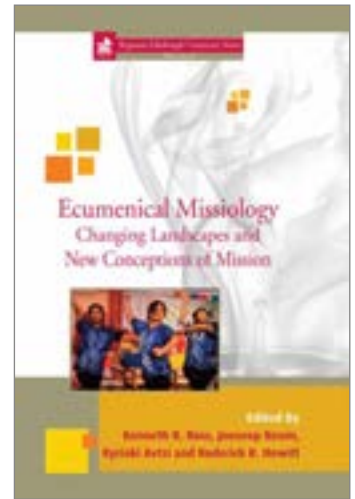
“Miksi meidän pitäisi hävetä evankeliumia, jos missiomme on elämää vahvistava eikä elämänkielteinen? Miksi meidän pitäisi hävetä evankeliumia, jos missionamme on todistaa Jumalan valtakunnasta eikä omasta valtakunnasta?” Näihin kysymyksiin vastataan kiinnostavassa teoksessa *Ecumenical Missiology*.

Evankeliumi, opetuslapseus, rohkaisu, dynaamisuus, intohimo, ilo ja toivo ovat keskeistä sanastoa lähetystyössä. Tätä

mieltä on **Jooseop Keum**, Kirkkojen Maailmanneuvoston maailmanlähetyksen ja evankelioimisen komission johtaja.

Kokoomateos luo positiivisen kuvan lähetystyöstä. Tavoitteena on, että ekumeeninen lähetysliike uudistuu ja saa uutta voimaa Pyhästä Hengeltä.

32 kirjoittajaa selvittää ekumeenisen lähetysliikkeen keskeiset vaiheet Edinburghista (1910) Busaniin (2013). Ydintemoja ovat evankeliumi, kirkko, lähetys ja ykseys, jumalanpalvelus, parantuminen, kulttuuri, muut uskonnot, järjestäytyminen, opetuslapseus, kumppanuuden ja resurssien jakaminen, kontekstualisaatio, muodonmuutos, oikeudenmukaisuus, syrjäytyminen, ympäristö, sukupuoli ja maahanmuutto.

Ekumeenista matkaa kohti elämää 21. vuosisadalla tarkastellaan erikseen kaikissa maanosissa ja monien kirkkojen näkökulmista.

Timo Vasko
missiologian dosentti

Paavali lähetysteologina

Michael J. Gorman: *Becoming the Gospel. Paul, Participation, and Mission.* Eerdmans 2015. 321 sivua. Baltimoressa St. Maryn yliopistossa raamattuteologian professorina toimiva **Michael J. Gorman** on kirjoittanut mielenkiintoisen tutkimuksen Paavalin lähetyskäsitteestä.

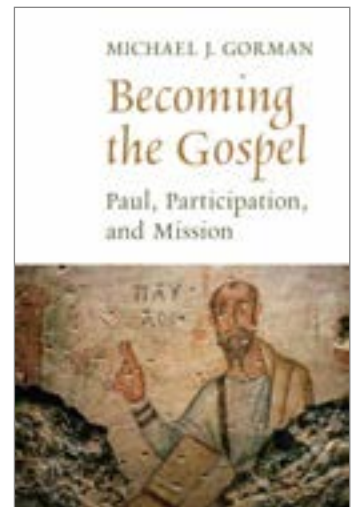
Lähetys on Gormanin mukaan kirkon olemus ja lähetyksessä kirkko osallistuu Jumalan lähetykseen. Kirjan pääteesin mukaan Paavali odotti jokaisen kristityn sekä uskovan evankeliumin sanoman, että tulevan itse evankeliumiksi, eli ruumiillistavan evankeliumin sanoissa ja teoissa. Näin hän edistää evankeliumin leviämistä.

Luterilaisen vanhurskauttamisopin näkökulmasta on mie-

lenkiintoista, että Gormanin mukaan vanhurskauttaminen sisältää muutoksen, osallistumisen ja lähetysten. Jos vanhurskauttamista ei ymmärretä näistä näkökulmista, Paavali tulee väärinymmärretyksi.

Kristityt puhuvat uskosta, toivosta ja rakkaudesta. He toteuttavat niitä ruumiillistamalla uskoa, toivoa ja rakkautta. ”Olla Kristuksessa” tarkoittaa osallistumista Jumalan lähetykseen. Osallisuus evankeliumista on puolestaan osallistumista evankeliumin sanoman edistämiseen.

Erityisesti kirjan alkuosa on suositeltavaa luettavaa jokaiselle kristitylle. Se osoittaa vakuuttavasti, että Paavalin kirjeet olivat lähetystehtävään kehottavia viestejä lähetyksestä eläville

kristittyjen yhteisöille. Paavalin kirjeitä yksityiskohtaisesti käsittelevä loppuosa on tarkoitettu ennen kaikkea ammattiteologeille.

Risto Jukko

Kirkon sakset

Evangelism and Diakonia in Context. Toimittaneet Rose Dowsett, Isabel Phiri, Doug Birdsall, Dawit Terfassa, Hwa Yung ja Knud Jørgensen. Regnum Edinburgh Centenary Series Volume 32. Regnum Books 2016. 294 sivua.

Evankelioiminen ja diakonia ovat kuin saksien terät. Yhdessä ne antavat kirkolle identiteetin, sanotaan kokonaisvaltaista lähestystyötä käsittelevässä teoksessa *Evangelism and Diakonia in Context*.

Kokonaisvaltainen lähetys (integral mission) avautuu teoksessa 30 kirjoittajan voimin viidestä näkökulmasta. Lähetystyön kaksiosainen mandaatti sisältää raamatullisen kutsun julistukseen ja diakoniaan sekä näistä nousevaan yhteiskunnalliseen vastuuseen.

Evangelisuus, katolinen kirkko, ortodoksinen kirkko ja heluntailaisuus julistavat Kristusta ekumeenisesti sanoin ja teoin.

Diakonian ydintä ovat kolminaisuus, profeetallisuus, oikeudenmukaisuuden edistäminen ja kehityshankkeet. Evankelioinnin yhteydessä teos nostaa esille myös kiperiä kysymyksiä marginalisoitumisesta, hengellisistä konflikteista sekä ihmeistä ja merkeistä.

Lähetyskäskyn perusteella evankelioiminen ja diakonia kuuluvat siis yhteen. Evankelioiminen on kristillisen vaikaumuksen jakamista toisten kanssa ja kutsumista opetuslapseuteen. Diakonia on evankeliumia ja uskoa, jotka toimivat.

Kokemukset kokonaisvaltaisesta lähetystyöstä viidessä

maanosassa ovat avartavia. Jørgensen tähdentää yhteenvedossa kuuliaisuutta lähetystehtävälle ja pohtii evankelioimisen ja diakonian tulevaisuuden näkymiä.

Timo Vasko

Uskonnoista ruotsalaisittain

Robert Odén (toimittaja): *For Better for Worse. The Role of Religion in Development Cooperation.* Swedish Mission Council 2016. 234 sivua.

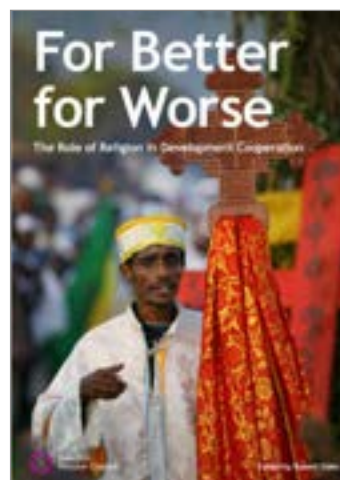
Ruotsin lähetysneuvoston kustantama 16 tieteellisen artikkelin kokoelma on monipuolinen katsaus uskontojen merkitykseen muun muassa kehityskaatutkimuksessa. Enemmistö kirjoittajista on ruotsalaisia kirkkojen toiminnan ja kansainvälisen diakonian tutkijoita sekä käytännön toimijoita. Joukossa on myös muutamia suomalaisia tutkijoita.

Teemojen joukossa ovat uskonnon, lähetys ja diakonian väliset suhteet, rauhan ja konfliktien kysymykset, HIV-ongelma, naisten oikeudet sekä kasvavien heluntailaistyypis-

ten yhteisöjen merkitys. Kenttätutkimusten merkitys ilmenee monesta artikkelista.

Luterilaisen maailmanliiton (LML) lähetys ja kehityksen osaston entinen johtaja, norjalainen **Kjell Nordstokke** pohtii uskonnollisten järjestöjen kokonaisvaltaiseen kehitystyöhön tuomaa lisäarvoa. Hän viittaa LML:n lähetysasiakirjaan "Lähetys kontekstissa". Siinä diakoniaa pidetään teologisena käsitteenä, jolla kuvataan kirkon identiteettiä ja tehtävää, missiota. Siis mitä kirkot ovat ja mitä ne tekevät diakoniatyössään.

Kansainväliseen diakoniaan kuuluvat elimellisesti uskonnollisuuden ja oikeudenmukaisuuden kysymykset. Nordstokken mukaan ne eivät ole vastakkaisia asioita, vaan jatkuvan ja hedelmällisen tarkastelun kohteita.

Lyhyet ja asiantuntevat artikkelit tuovat hyvän lisän suomalaisen keskusteluun.

Jaakko Rusama

Teos on ladattavissa täältä: missioncouncil.se > om oss > publikationer.

Hätkähdyttäviä kääntymyskertomuksia

Danielle Miettinen: *Hän kutsui minua. Tositarinoita islamin kuohuvasta maailmasta.* Päivä Osakeyhtiö 2016. 201 sivua.

Mitä tapahtuu kun Mohamad, nuori sotavalokuvaaja ja Iranin armeijan everstin poika kohtaa kristityn pastorin? Entä kun hänen vaimonsa näkee näyn naisesta, jolla on yllään pitkä valkoinen puku ja vastasyntynyt vauva, jonka pienissä käsissä on naulanreiät?

Toimittaja ja teologian maisteri **Danielle Miettinen** tempaa lukijan mukaansa jännittävälle matkalle islamin kuohuvaan maailmaan. Hän kuva puhuttelevasti evankeliumin etene- mistä ja Jumalan ylliluonnollista puuttumista ihmisten ja kansojen elämään.

Lukijalle avautuu ovi Fidan lähetystyöntekijä **Hannu Lahtisen** saattelemana. Suolahden helluntaiseurakunnan talonmies saa kutsun Jumalan suureen tehtävään ja pian hän löytää itsensä Jordaniasta ja Iranista. Jumalan suunnitelmat ovat suuret ja ihmeelliset.

Kirjan tositarinat eivät jätä lukijaa kylmäksi. Jumala toimii väkevästi islamilaisessa maailmassa ja kutsuu yhteyteensä mahdollottomaltakin näyttävissä olosuhteissa. Kirja antaa myös pilkahduksen lähetystyöntekijän arkeen ja tarjoaa hyviä käytännön esimerkkejä muslimien kohtaamiseen.

Kirjan elämäntarinat ovat hätkähdyttävä muistutus siitä, että uskonnonvapaus ei ole itsestään selvyytä kaikkialla maa-

ilmassa. Monet kristinuskoon kääntyneet maksavat uskostaan kovan hinnan.

Johanna Björkholm-Kallio

Läsnäolon merkki

Kirkon missio. Ortodoksia 56. Toimittaneet. **Maria Takala-Roszenko, Pekka Metso, Ari Koponen** ja **Grant White.** Julkaisijat: Ortodoksisten Pappien Liitto ja Itä-Suomen yliopiston ortodoksisen teologian koulutusohjelma 2016. 252 sivua.

Ortodoksia-aikakauskirjan numerossa 56 käsitellään missiologian ja lähetystyön kysymyksiä. Artikkelit ovat suomen- ja englanninkielisiä. Jälleen korostuu se, että missiologia on ekumeenisesti ja poikkitieteellisesti merkittävä itsenäinen tieteenala.

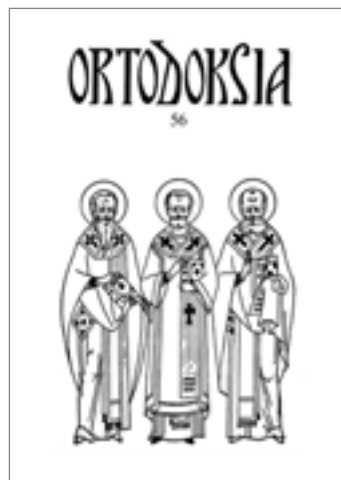
Vain muutama kansallinen tai alueellinen ortodoksinen kirkko lähettää lähetystyöntekijöitä oman alueensa tai patriarkaattinsa ulkopuolelle. Missio-

naarinen lähteminen ei merkitse fyysisistä lähtemistä samalla tavalla kuin protestanttisissa kirkkoissa tai roomalais-katolisessa kirkossa. Ortodoksisissa teologiassa missio liittyy kiinteästi käsitykseen kirkosta; kirkko on ”taivas maan päällä”.

Ekumeenisesti ja kansainvälisesti kokenut isä **Rauno Pietärinen** kirjoittaa lähetyksestä ja muuttuvasta kirkosta: ”Kirkko korjaa alati itseään pysyäkseen lähetyksellisenä ja palvelevana, ollakseen Kristuksen ruumis maailmassa.”

Missiologisten kysymysten lisäksi esillä on muun muassa kysymys ortodoksisen kirkon kanoneista ja tasa-arvosta.

Dosentti **Timo Vasko** tuo **Alexander Schmemannia** käsittelevässä artikkelissaan esille

hienon ajatuksen: ”Evanke- liumin mukaista on elää maailmassa niin, että kaikki maailmassa oleva nähdään Jumalan ilmoituksena ja Jumalan läsnäolon merkinä.”

Jaakko Rusama

Kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian palvelujärjestöjen yhteystiedot:

KIRKON ULKOMAANAPU

Eteläranta 8
PL 210, 00131 HELSINKI
puh. 020 787 1200
sähköposti: asiakaspalvelu@
kirkonulkomaanapu.fi
www.kirkonulkomaanapu.fi

LÄHETYSYHDISTYS KYLVÄJÄ

Kylväjä
Tikkuraitti 11 A, 2. krs.
PL 188, 01301 Vantaa
puh. (09) 2532 5400
sähköposti: kylvaja@kylvaja.fi
www.kylvaja.fi

MEDIALÄHETYS SANANSAATTAJAT SANSa

Munckinkatu 67
PL 13, 05801 HYVINKÄÄ
puh. (019) 457 7700
sähköposti: sansa@sansa.fi
www.sansa.fi

SUOMEN EVANKELIS- LUTERILAINEN KANSANLÄHETYS SEKL

Opistotie 1
12310 RYTTYLÄ
puh. (019) 779 20
sähköposti: sekl@sekl.fi
www.sekl.fi

SUOMEN LUTERILAINEN EVANKELIUMIYHDISTYS SLEY

Malminkatu 12 A, 5. krs
PL 184, 00181 HELSINKI
puh. (09) 251 390
sähköposti: sley@sley.fi
www.sley.fi

SUOMEN LÄHETYSSEURA SLS

Tähtitorninkatu 18
PL 154, 00141 Helsinki
puh. (09) 12 971
sähköposti:
palaute@suomenlahetyseura.fi
www.felm.suomenlahetyseura.fi

SUOMEN PIPLIASEURA SPS

Maistraatinportti 2 A
PL 54, 00241 HELSINKI
puh. 010 838 6500
sähköposti: info@piplia.fi
www.piplia.fi

SVENSKA LUTHERSKA EVANGELIFÖRENINGEN I FINLAND SLEF

Korsholmsesplanaden 2
65100 Vasa
Tfn: (06) 357 6500
e-post: slef@slef.fi
www.slef.fi

Kaikilla suomenkielisillä järjestöillä
on ainakin yksi Facebook-sivusto
ja Twitter-tili.

Medialähetys
Sanansaattajat

Tule mukaan!

Sansa vahvasti mukana Turussa Kirkkopäivillä 19.-21.5.2017

Logomossa, Köydenpunojankatu 14 (Sansan piste: Logomon kirkkotori, osasto 36.)

Pe 19.5. klo 11-12.30 Vapaaehtoisuus – Reformaatio 2.0? -seminaari.
Alustajana Englannin anglikaanikirkon kirkkoherra **Dick Lewis**, tulkkina kirkon
lähetysteologi **Jaakko Rusama**. Paneelissa Lewisin kanssa keskustelemassa
mm. Helsingin Pitäjänmäen seurakunnan kirkkoherra **Arto Antturi** ja
musiikkievangelista **Jippu**.

Pe 19.5. klo 15-16 Satelliittitelevisio – uusi Betlehemin tähti -kanavassa
televisiotuottaja **Mikael Tunér** kuljettaa uudenaikaisen lähetystyön maailmaan.
Tunér toimii SAT-7 Parsin työssä Suomesta käsin Sansan lähettämänä.

Pe 19.5. klo 16-16.30 Raamattu2020-työskentelyssä Jeremian kirjasta opettaa
Sansan yhteyspäällikkö, pastori **Anitta Vuorela**.

Lähetys käynnissä – sansa.fi

Luterilaiset mittasivat merkitystään maailmanlähetykselle

Mitä annettavaa luterilaisuudella on maailmanlähetykselle ja mitä se voi siltä saada? Luterilaiset pohtivat kysymystä Genevessä marraskuussa Luterilaisen maailmanliiton kutsusta.

LUTERILAISEN MAAILMANLIITON (LML) Lähetysten ja kehityksen osasto järjesti viime marraskuussa maailmanlaajuisen neuvottelun lähetysten merkityksestä muuttuvassa maailmassa.

Geneveen oli kutsuttu LML:n jäsenkirkkojen lähetysosastojen ja lähetysjärjestöjen johtajat. Paikalle saapui noin 80 osallistujaa eri puolilta maailmaa.

Kokouksessa työstiin lausuntoa LML:n seuraavaan yleiskokoukseen, joka pidetään toukokuussa Namibian pääkaupungissa Windhoekissa. Pöydällä oli kysymys siitä, mitä annettavaa luterilaisuudella on maailmanlähetykselle ja mitä se voi siltä saada.

Suomesta oli mukana edustajia Suomen Lähetysseurasta, Suomen Luterilaisesta Evanke-

liumiyhdistyksestä (SLEY), Svenska Lutherska Evangeliföreningen i Finland (SLEF) -järjestöstä, Lähetysyhdistys Kylväjästä, Medialähetys Sanansaattajista, Kirkon Ulkomaanavusta ja Kirkon lähetystyön keskukselta.

Lähetys ei katoa LML:n yleiskokouksesta

Luterilaisen maailmanliiton pääsihteeri **Martin Junge** oli mukana suuren osan ajasta ja piti puheen sekä kokouksen alussa että lopussa. Osallistajat arvostivat hänen läsnäoloaan ja puheitaan. Erityisesti arvostettiin Jungin ja LML:n Lähetysten ja kehityksen osaston johtajan **Fidon Mwombeki**n halua huolehtia siitä, että lähetys on mukana LML:n asiakirjoissa myös tulevaisuudessa.

LML:n yleiskokousasiakirjoihin on sisällynyt lausuntoja kirkon lähetystehtävästä vuodesta 1947 alkaen, jolloin Lundissa pidettiin LML:n ensimmäinen yleiskokous. Viimeisimmässä yleiskokouksessa Stuttgartissa vuonna 2010 maininta lähetystyöstä kuitenkin puuttui – ensimmäisen kerran.

LML/Stéphane Gallay

Luterilaisen maailmanliiton pääsihteeri Martin Junge (oik.) piti kaksi puhetta järjestön Lähetyksen ja kehityksen osaston neuvottelussa marraskuussa Genevessä. Jungea kuuntelivat Lähetyksen ja kehityksen osaston johtaja Fidon Mwombeki ja Suomen lähetyssseuran ulkomaisen työn johtaja Rolf Steffansson.

Lausunto linjasta

Geneven kokouksen tuloksena syntyneen lausunnon mukaan LML haluaa olla kokonaisvaltaisesti mukana Jumalan lähetyksessä, johon kuuluvat julistus, diakonia (mukaan lukien kehitys) ja vaikuttaminen. Lausunnon mukaan lähetys on LML:n identiteetin ja tehtävän ytimessä.

Lausunto nostaa esiin myös LML:n jäsenkirkkojen haasteita, kuten luterilaisen identiteetin, teologisen koulutuksen, sekularismin ja kutistuvat kirkot.

Lausunto kehottaa jäsenkirkkoja käyttämään hyväkseen LML:n keskustoimiston resursseja. LML:a se muistuttaa vastuusta tehostaa lähetysyhteistyötä jäsenkirkkojen välillä, unohtamatta kirkkojen kokonaisvaltaiseen lähetystyöhön sitoutuneita järjestöjä.

Kutsu yhteyteen

Konsultaatio osoitti, että LML:n johto ottaa vakavasti Jeesuksen rukouksen (Joh. 17). Maailma ei voi uskoa evankeliumia, elleivät Jeesuksen opetuslapset ole yhtä. He ovat yhtä, jotta maailma voisi uskoa. Näin lähetys ja ykseys liittyvät toisiinsa.

Marraskuussa alkanut prosessi ja Geneven virkailijoiden jatkotyöskentely eivät suinkaan pysähdy LML:n yleiskokoukseen Windhoekiin toukokuussa. Prosessi jatkuu. LML aikoo kutsua samat tahot uudelleen maailmanlähetyksen teemojen pariin. Kirkon järjestöjen postilaatikoihin on siis tiedossa kutsuja yhteiseen jatkotyöskentelyyn.

Risto Jukko

"Oli innostavaa kuulla terveisiä kasvavista kirkoista"

Kirkkomme Lähetys kysyi suomalais-osallistujien ajatuksia Luterilaisen maailmanliiton (LML) lähetys-neuvottelusta.

Tom Säilä
toiminnanjohtaja, Sley

1. Olin ensimmäistä kertaa mukana Luterilaisen maailmanliiton konsultaatiossa. Oli hienoa nähdä osallistujista, miten monissa eri kulttuureissa ja maissa luterilainen kirkko toimii. Erityisen innostavaa oli kuulla terveisiä etelän kasvavista kirkoista.

2. Minut sijoitettiin työpajaan, jossa pohdittiin luterilaisuuden suhdetta karismaattisuuteen. Karismaattisuuteen kytkeytyy usein luterilaisuudelle vieraita elementtejä. Kuten kaiken hengellisen toimintamme, tulisi armolahjojenkin ensisijaisesti kirkastaa Kristusta ja Jumalan sanaa. Oikein käytettyinä armolahjat tuovat saman vanhan evankeliumin henkilökohtaisemmalle tasolle. Voisimme kilvoitella, että ymmärtäisimme kaikki armolahjat työtämme tukevina välineinä.

1. Mitä uutta ymmärsin luterilaisen kirkkoperheen lähetystehtävästä?

2. Millaisia virikkeitä sain oman yhteisöni työhön?

Pekka Mäkipää
Lähetysjohtaja, Lähetisyhdistys Kylväjä

1. Oli hyödyllistä kuulla ja keskustella kirkkojen ja lähetysten tilanteesta eri maanosissa. LML:n jäsenkirkot ovat teologialtaan ja toiminnaltaan varsin erilaisia. Ymmärsin, että LML:n johtoportaan korostetaan nyt enemmän lähetystehtävän tärkeyttä ja yhteyttä lähetysjärjestöihin. Antoisinta olivat keskustelut afrikkalaisten ja aasialaisten kirkkojen edustajien kanssa.

2. Olin työryhmässä, jossa käsiteltiin kutistuvien luterilaisten enemmistökirkkojen tilannetta. Varsinkin esimerkit Saksan maakirkkojen toiminnan ja lähetystyön alasajosta olivat puhuttelevia. Ymmärsin, että näissä kirkoissa ”syrjimättömyys” (*inclusiveness*) on nostettu Raamatun ja luterilaisen identiteetin yläpuolelle. Teen parhaani, että järjestöni ja kirkkoni käyttäisi sille suotua autonomiaa suhteessa yhteiskuntaan, jotta lähetystyömme jatkuisi.

Toiminnanjohtaja **Seppo Rissanen**,
kirkollisen työn päällikkö **Pia Kummel-Myrskog**
ja ulkomaan työn johtaja **Rolf Steffansson**
Suomen Lähetysseura

1. Innostavimman puheenvuoron piti ELCA:n kansainvälisen lähetystyön johtaja **Raphael Malpica Padilla**. Hän korosti kirkkopöytäkirjan uudelleen arvioimista mission näkökulmasta. Evankeliumi on kokonaisvaltainen ja koskee koko elämää. Jumalan elämää antavalla missiolla on kirkko tämän työn eteenpäin viemiseksi.

Maailmanlaajuinen kirkko elää monenlaisten paineiden alaisuudessa, ja kiusaus kaivautua puolustusasemiin tai laajentaa omaa valtiopiiriämme on suuri. Meidät on kuitenkin lähetetty maailmaan evankeliumin kanssa, etenkin heidän luokseen, joilta puuttuu iloa, oikeuksia ja toivoa.

Toinen näkökulma on sanan *accompaniment* (rinnalla kulkeminen) uudelleen ymmärtäminen. Olemme tähän asti puhuneet paljon lähettämisestä eri paikoista eri paikkoihin. Kommuuniossa voi puhua yhdessä kulkemisesta, siitä, miten tuemme toisiamme yhteisessä todistuksessa eri konteksteissa. Yhdessä todistaminen koskee kaikkia alueita luterilaisessa kommuuniossa.

Hyvä muistutus oli LML:n kokonaisvaltaisen lähetystyksen määritelmä: Julistus, diakonia ja vaikuttaminen.

2. Haluamme toimia sen puolesta, että kirkko ymmärretään enemmän mission näkökulmasta. Haluamme korostaa yhdessä kulkemista ja sitä, miten voimme saada tämän näkymään enemmän eri puolilla maailmaa.

Haluamme tehdä työtä kommuunion arvojen puolesta. Viimeisessä sessiossa pääsihteeri **Martin Junge** muistutti meitä siitä, että omassa kokoon-tumisessamme emme noudattaneet omia periaatteitamme sukupuolten välisestä oikeudenmukaisuudesta emmekä nuorten edustuksesta. Yhteiset arvot eivät näy reaali maailmassa ellemme kiinnitä niihin huomiota.

Tomi Järvinen
kansainvälisen työn johtaja,
Kirkon Ulkomaanapu

Brita Jern
missionsledare, Slef

1. Diakonian ja julistavan lähetystyön rajapinnoista käydään saman tyyppistä keskustelua eri kristillisissä yhteyksissä. Keskustelu kirkon suhteesta karismaattisuuteen ja Pyhän Hengen toimintaan oli mielestäni ajankohtainen asia erityisesti siitä näkökulmasta, että se näyttää resonoinvan ihmisten kokemuksellisuuden kaipuuseen. Tästä olisi mielellään keskustellut lisääkin.

2. Oma näkemys ja ymmärrys Ulkomaanavun roolista kirkon kokonaisvaltaisen lähetystehtävän toteutumisessa sai vahvistusta. Jo aiemmin huomaamamme tarve teologisen ymmärryksen vahvistamisesta sai myös lisäpontta.

1. Jag lärde mig mycket nytt genom första dagens program med input från LWF:s alla sju regioner och diskussionerna efteråt, när det gäller den aktuella kontexten i olika områden. Den är mycket varierande.

2. Den första dagens program hade ett bra och givande upplägg. Det är ett koncept som jag kommer att använda i egen organisation i någon form. I övrigt förde jag många bra samtal med olika personer som lärde mig mycket om situationen i deras hemland, kyrka och kultur. Vissa saker liknar vår kyrkas situation.

Lähetystyön taustavaikuttajat

Kirkon seitsemän lähetysjärjestön lisäksi Suomessa toimii ainakin parikymmentä muuta luterilaista lähetysjärjestöä. Kirkkomme Lähetys selvitti, mitä ne tekevät ja kenen kanssa. Kysely lähetettiin 18 järjestölle, joista 11 vastasi.

Teksti: Paula Laajalahti

KIRKON SEITSEMÄN lähetysjärjestöä saavat tukea erilaisilta järjestöiltä ja yhdistyksiltä. Jotkut näistä lähetystyön taustavaikuttajista antavat myös itse suoraa tukea eri maihin.

Osa järjestöistä on toiminut pitkään. Esimerkiksi Uusheräys perustettiin jo vuonna 1907 Suomen Lähetysseuran liepeille nimellä Lestadiolainen Haaraosasto.

Myös esimerkiksi Herättäjä-Yhdistyksen ja Evankelisen lähetysyhdistyksen (ELY) juuret ovat kirkon herätysliikkeissä.

Osa järjestöistä painottaa erityisesti Raamatun opettamista, kuten Helsingin Raamattukoulu, Suomen Raamattuopisto, Suomen Rukoilevaisen kansan yhdistys, Kansan Raamattuseura ja Vapaa evankeliumisäätiö.

Jotkut järjestöt ovat syntyneet esimerkiksi ammattikuntien, ikäryhmien tai erityistarpeiden ympärille, kuten Opettajien Lähetysliitto, Nuori Kirkko ja Kuurojen lähetys.

Yhdessä ja itsenäisesti

Kaikki kyselyyn vastanneet 11 järjestöä ovat Suomen Lähetysseuran yhteisöjäseniä, mutta ne tukevat myös muiden lähetysjärjestöjen työtä.

Evankelinen lähetysyhdistys ELY tukee Lähetysseuraa ja Medialähetys Sanansaattajia. Lisäksi ELY:llä on suora yhteistyösopimus Inkerin kirkon, Viron kirkon ja Afrikan luterilaisen evankelisen kirkon (LECA) kanssa. Sambiassa ELY tukee kristillistä peruskoulua (LTCS).

Helsingin Raamattukoulusäätiö tukee Lähetysseuran työtä Israelissa ja Joshkar-Olan seurakunnassa Venäjällä.

Herättäjä-Yhdistys tukee Lähetysseuran työntekijöitä Tansaniassa, Angolassa, Thaimaassa ja Virossa. Se tukee useita työmuotoja, kuten kirkon työntekijäkoulutusta, raamatunkäännös-, vammais-, koulu- ja kehitysyhteistyötä.

Thaimaan Baan Rai Phattanan kirkon vihkiäisissä evankelista Moses Piakaa (vas.), Herättäjä-Yhdistyksen lähetyssihteeri, pastori Raisa Jarkkola ja Thaimaan teologisesta seminaarista valmistunut opiskelija Kanyaa Arkher. Herättäjä-Yhdistys tukee Thaimaan evankelis-luterilaisen kirkon työtä Lähetysseuran kautta.

Herättäjä-Yhdistys tekee suoraa yhteistyötä Viron ja Inkerin luterilaisten kirkkojen kanssa järjestämällä vierailuita ja talkoita. Lisäksi järjestön yhteistyökumppaneita ovat Kirkon Ulkomaanapu ja Suomen Pipliaseura.

Lähetyskoulutus esillä opiskelijoille

Kansan Raamattuseura pitää opiskelijailloissaan esillä kirkon lähetysjärjestöjen lähetyskoulutusta ja kutsuu niiden lähetystyöntekijöitä kertomaan työstään. Järjestö tekee itse katulapsi- ja vankilatyötä Venäjällä, koulutusyhteistyötä Virossa ja orpokoti- ja koulutusyhteistyötä Intiassa.

Kuurojen lähetys tukee kuurojenkouluja Tansanian Mwangassa ja Njombessa sekä Eritrean Asmarassa ja Kerenissä. Kaikissa kouluissa on kummilapsia ja kummiluokkia.

Nuori Kirkko ry. tekee Lähetysseuran kanssa yhteistyötä monikulttuurisuuskasvatuksen alueella. Järjestöt tuottavat myös yhteisiä materiaaleja.

Opettajien Lähetysliitto tukee opettajataustaisia Lähetysseuran työntekijöitä Angolassa, Botswanassa, Etiopiassa, Tansaniassa, Thaimaassa ja Venäjällä. Järjestön nimikkokohteita ovat Ebenezer-Raamattukoulu Nepalissa, Raamatun kääntäminen ja kristillinen kirjallisuustyö Papua-Uusi-Guineassa sekä Peshawarin hiippakunnan lukutaitotyö Pakistanissa. Järjestö tukee Lähetysseuran kummilapsityötä.

Kesäjuhlat Raamattuopistossa

Suomen Raamattuopisto tukee lähetystyötä kirkon virallisten lähetysjärjestöjen kautta. Kylväjä kouluttaa lähetystyöntekijänsä Raamattuopis-

Rachana Pulami opiskelee Opettajien Lähetysliiton tukemassa Ebenezer-raamattukoulussa. Valmistuttuaan hän haluaa rohkaista erityisesti naisia.

tossa ja järjestää siellä vuotuiset kesäjuhlaansa. Raamattuopisto järjestää myös lähetyksiä lyhytkursseja ja koulutuksia lähetyksijärjestöjen kanssa. Perinteisin työmuoto on Israel-lähetyks. Lisäksi tukea saa työ Inkerissä ja raamattulähetyks.

Eurajoen kristillisen opiston ja Suomen Ruokolevaisen kansan yhdistykset kantavat kolehteja Lähetysseuralle määrittelemättä mihin varat on käytettävä.

Uusheräys tukee Lähetysseuran työtä Kiinassa ja Etiopiassa sekä Sanansaattajien työtä Intiassa. Lisäksi se antaa suoraa tukea Inkerin kirkolle ja Macaseh-järjestön kriisi- ja palvelukeskukselle Israelissa.

Vapaa evankeliumisäätiö tukee Lähetysseuran kautta Pyhän maan raamattutyötä ja järjestää Kairos-lähetykskursseja.

Teologia ei vaikuta

Lähetyksen tuki vaihtelee järjestön koon mukaan muutamasta tuhannesta yli sataan tuhanteen euroon. Viime vuonna ELY kokosi 174 000 euroa.

Heräntien kansan lähetyksrahastosta maksettiin Lähetysseuralle 100 000 euroa. Kuurojen lähetyks käytti lähetyksyöhön ulkomailla 56 000 euroa. Opettajien lähetyksliiton kannatuksen määrä oli 38 000 euroa.

Tavallisimmat rahoituskanavat ovat lahjoitukset, kolehdit, myyjäiset ja testamentit. Järjestöt kertovat varojen käytöstä ja työn tuloksista jäsenlehdissä, internet-sivuilla ja tapahtumissa. Joillakin järjestöillä on Facebook-sivut ja sähköinen uutiskirje.

Suurimmalla osalla järjestöistä teologiset korostukset eivät vastausten mukaan vaikuta tukeen.

Poimintoja

ELY:

”Koko toiminnan ytimessä on sanoma Jeesuksesta, ristiinnaulitusta ja ylösnousesta Vapahtajasta. Usko Kristukseen on aina myös kutsu lähetyksyöhön. ELY haluaa rohkaista jokaista turvautumaan Jeesuksen hankkimaan sovitustysöhön.”

Suomen Raamattuopiston säätiö:

”Tuemme työtä, johon elimellisenä osana kuuluu evankeliumin julistaminen ja opettaminen. Lähetyksyö, jossa ei pyritä pelastavan ristin evankeliumin välittämiseen millään tavoin, ei käsityksemme mukaan ole varsinaista lähetyksyötä. Sitä olisikin parempi kutsua muulla nimellä, esimerkiksi kansainvälinen diakonia on hyvä ilmaisu.”

Opettajien Lähetysliitto

”Opettajien Lähetysliitto toimii, koska Jeesus antoi lähetykskäsken, joka sisälsi tehtävän opettaa Jeesuksen sanomaa eteenpäin. Jeesus opettaa meitä rakastamaan lähimmäisiämme niin kuin itseämme.”

Vapaa evankeliumisäätiö

”Herätyskristillisenä yhteisönä teemme työtä Lausannen julistuksen pohjalta. Kokonaisvaltainen lähetyksnäkemys, SEAn jäsenyys, juutalaislähetyks ja Raamattulähetyks.”

Uusheräys

”Perinteisesti nimikkoläheteiksi valitaan Uusheräyksen piiristä nousevia ihmisiä tai siinä lähellä olevia. Mitkään teologiset korostukset eivät vaikuta.”

Helluntailaisia ja muita herätyskristittyjä on maailmassa jo noin miljardi

Maailman 7,5 miljardista asukkaasta uskonnollisiin ryhmiin kuuluu 6,68 miljardia ihmistä. Kristittyjä on lähes 2,5 miljardia ja muslimeja runsaat 1,7 miljardia. Näiden uskontojen kannattajien määrät kasvavat edelleen.

PROTESTANTTISTEN KRISTITTYYJEN määrä kasvaa voimakkaasti. Tällä hetkellä eri protestanttisiin kirkkoihin ja kristillisiin yhteisöihin (muun muassa luterilaiset, reformoidut, baptistit, metodistit) kuuluu 560 miljoonaa kristittyä kaikkiaan 234 maassa. Lukuun on lisätty uusimmissa tilastoissa hieman keinotekoisesti myös anglikaanit.

Helluntailaisia on 670 miljoonaa ja eri herätyskristillisiin ryhmiin kuuluvia 340 miljoonaa.

Afrikka protestanttisin manner

Luterilaisen maailmanliiton yleiskokous pidetään toukokuussa 2017 Namibiassa. Vuonna 1910 alueella asui 10 000 protestanttia, mutta sata vuotta myöhemmin heidän määränsä oli jo 1,2 miljoonaa.

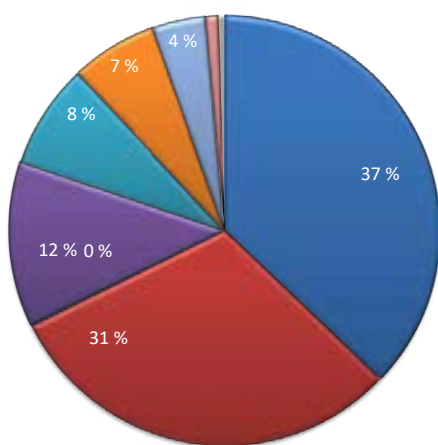
Vuonna 1900 protestanttisten kirkkojen jäsenistä vain 1,7 prosenttia eli Afrikassa. Vuonna 2017 luku on 41. Arvioiden mukaan vuoden 2040 vaiheilla puolet koko maailman protestanteista asuu Afrikassa.

Protestanteista on eurooppalaisia tällä hetkellä 16 prosenttia, kun vuonna 1600 käytännössä kaikki protestantit olivat eurooppalaisia. Vuonna 1900 kaikkiaan 93 prosenttia protestanteista asui Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa.

Jaakko Rusama

(Lähde: International Bulletin of Mission Research 2017, Vol. 41)

Maailman uskonnot ja katsomukset 2016

- kristittyjä 2479 milj.
- muslimeja 2044 milj.
- hinduja 1,3 milj.
- uskonnottomia 833 milj.
- buddhalaisia 527 milj.
- kiinalaiset kansanusk. 436 milj.
- etniset uskonnot 267 milj.
- uususkonnot 65 milj.
- sikhejä 16,2 milj.
- juutalaisia 14,5 milj.

Esikoislestadiolaisten lähetystoiminta jatkuu

Raimo Airamo

Aulis Ansaharju

Esikoislestadiolainen liike repesi viime syksynä erimielisyyteen sakramenttien oikeasta viettotavasta.

ESIKOISLESTADIOLAISET RY. viettää sakramentteja oman liikkeen piirissä, uusi yhdistys Esikoiset ry. vastaanottaa sakramentit kirkon yhteydessä. Kirkkomme Lähetyks kysyi, miten hajaannus vaikuttaa esikoislestadiolaisuuden lähetystyöhön. Vastaajina liikkeen lähetyksmatkoja tekevät julistajat, arkkitehti **Raimo Airamo** Esikoislestadiolaiset ry:stä ja diplomi-insinööri **Aulis Ansaharju** Esikoiset ry:stä.

1. Vahingoittaako esikoislestadiolaisten hajaannus lähetystyötä?

Raimo Airamo: Kaikkina aikoina sielunvihollinen haluaisi estää evankeliumin levittämisen ja sielujen pelastumisen. Tarkoituksemme on jatkaa lähetystyötä Raamatun ilmoittaman lähetyksenäyn turvin. **Aulis Ansaharju:** Uudessa tilanteessa Esikoiset ry:n resurssit lähetystyöhön Venäjällä ja Virossa ovat jonkin verran pienemmät, josta seurakunnat kärsivät. Sekaannusta voi syntyä myös siitä, että Esikoislestadiolaiset ry. pyrkii edelleen tekemään lähetyksmatkoja Inkerin ja Viron kirkkojen seurakuntiin vastoin kirkkojen ohjeistusta.

2. Millä tavalla lähetystyönne jatkuu hajaannuksen jälkeen?

Raimo Airamo: Tähän asti esille tulleet vaikeudet eivät estä lähetyksen jatkumista. Jos tai kun joku paikka sulkeutuu, avautuu uusia mahdollisuuksia. **Aulis Ansaharju:** Esikoiset ry. jatkaa esikoislestadiolaisten lähetystyötä entiseen tapaan yhteistyössä kohdemaiden evankelisluterilaisten kirkkojen kanssa. Yhteistyöseurakuntia Venäjällä on nyt noin

Elia Nieminen

Esikoislestadiolaisten lastenleiri Tihkovitsassa Inkerissä vuonna 2009.

30, aikaisemmin jonkin verran enemmän. Inkerin kirkon kanssa on solmittu yhteistyösopimus. Viron alueella työ jatkuu lähes entisessä laajuudessa. Joitakin vierailuja tehdään myös Keski-Eurooppaan.

3. Missä ja miten Suomen esikoislestadiolaiset tekevät lähetystyötä?

Raimo Airamo: Suomen esikoislestadiolaisten tehtäväksi on tullut lähetystyö Keski-Eurooppaan, Venäjälle, Viroon ja Latviaan. Matkat ovat kestäneet muutamasta päivästä kahteen viikkoon, viime vuosina niitä on tehty noin 90. Matkojen välillä on pidetty yhteyttä muun muassa sähköpostitse. Lähetyskohteista on vierailtu Suomessa isoissa seuroissa, viime vuosina erityisesti Latviasta. Inkeriläisiin paluumuuttajiin on pidetty yhteyttä.

Uudessa tilanteessa Inkerin kirkon kannanotot ja Venäjän lainsäädännön muutokset ovat tuoneet käytännön rajoituksia, mikä vaikuttaa matkojen määrään ja luonteeseen erityisesti Venäjällä. Tulevaisuus näyttää, missä muodossa matkoja voidaan

jatkossa tehdä. Olemme saaneet kutsuja laajalta alueelta, emmekä voi ketään jättää, vaan haluamme pitää yhteyttä ja saarnata Jumalan sanaa siellä, missä se on mahdollista.

Aulis Ansaharju: Toiminnan peruskivenä ovat seurakuntamatkat, kestoaltaan kolmesta kahdeksaan päivään. Matkojen aikana järjestetään seuroja, tehdään kotikäyntejä, pidetään pyhäkouluja, osallistutaan leireille ja seurakuntien jumalanpalveluksiin.

Pääasiana on sanan julistaminen. Toimitamme jonkin verran aineellista apua seurakunnille. Matkoja tehdään tänä vuonna yli 60. Suomessa osallistumme inkeriläisten kirkkokopyihin ja muihin tilaisuuksiin.

Tänä vuonna panostamme erityisesti lapsi- ja nuorisotyöhön. Sananjulistajia on parikymmentä, lisäksi pyhäkoulun opettajia, leirien vetäjiä sekä suuri joukko seurakuntalaisia Suomesta.

Toiminnan tuki syntyy paikallisosastojen lähetysjaosten ja lähetyspiirien aktiivisesta toiminnasta ja seurakuntalaisten kannustavasta ja uhrautuvasta suhtautumisesta lähetystyöhön.

Danielle Miettinen

Piplia. Oman aikansa Agricola

piplia.fi

Lukutaitoa Afrikan naisille

Keniassa asuva turkanakansa on saanut omakielisen Raamatun vuonna 2007. Ongelmana on, että 90 % kansasta ei osaa lukea.

Piplianceurojen uuden lukutaito-ohjelman tavoitteena on, että 20 000 aikuista Itä-Afrikan naista oppii lukemaan.

Lue lisää: piplia.fi ja agricola.fi

voimasanoja
PIPLIA.

Agricola-leivos muistuttaa kansainvälisen lukutaitotyön merkityksestä. Virittäydy Agricolan päivään 9.4.

Viime kesän Kansanlähetyspäivillä Ryttylässä siunattiin matkaan lähetystyöntekijät TM, pastori Daniel Nummela, lapset Emma, Aada ja Onni sekä VTM Mari Nummela. Perhe toimii seurakuntatyössä Japanissa. Siunauksen toimitti Kansanlähetyksen lähetysjohtaja Mika Tuovinen (keskellä). Tuovista avustivat Kansanlähetyksen liittohallituksen puheenjohtaja Tuomo Heikkilä (vas.), apulaislähetyksjohtaja Teijo Peltola, Viron kirkon piispa Joel Luhamets sekä lääninrovasti, Hausjärven seurakunnan kirkkoherra Jussi Kauranne.

Lähetystyön vuosijuhlat 2017

REFORMAATION merkkivuoden kunniaksi Lähetysseura, Piipliaseura ja Sansa juhliivat tänä vuonna Kirkkopäivien yhteydessä Turussa 19.–21. toukokuuta.

Piipliaseura

Aika: Kirkkopäivillä 19.–21.5.
Paikka: Turku

Ohjelmassa mm. Raamattuseminaari, Raamattukatedemia ja Raamattu Agricolaista digi-aikaan -näyttely.

SLEF

Aika: 30.6.–2.7.
Paikka: Helsinki
Teema: Tässä ei ole kaikki.

Medialähetyksen Sanansaattajat

Aika: Kirkkopäivillä 19.–21.5.
Paikka: Turku

Lisäksi Medialähetyksen elopäivät:

Aika: 18.–20.8.
Paikka: Vivamo, Lohja
Teema: Yhteys muodostettu

Kansanlähetyksen

Aika: 7.–9.7.
Paikka: Ryttylä
Teema: Ilo Sanomasta

Suomen Lähetysseura

Aika: Kirkkopäivillä 19.–21.5.
Paikka: Turku

Lähetysyhdistys Kylväjä

Aika: 16.–18.6.
Paikka: Raahe
Teema: Syvemmmälle.

SLEF

Vuosijuhla
Aika: 29.6.–2.7.
Paikka: Vöyri
Teema: Befriande nåd

Lähetysjuhla:

Aika: 4.–6.8.
Paikka: Jomala, Ahvenanmaa
Teema: Kristi ord för alla

Nelivuotiskertomus tarjoaa ohuen kuvan kirkosta

UUOSIEN 2012–2015 nelivuotiskertomus haastaa pohtimaan, millaisen kuvan annamme kirkosta. Kuka sen antaa ja miten? Kirkolliskokous keskustelee nelivuotiskertomuksesta toukokuussa.

Vuosilastojen lisäksi seurakunnista saadaan tietoja aikuisväestölle suunnatulla Gallup Ecclesiastica -kyselyllä sekä kolmella muulla kyselyllä.

Kirkkoa ja sen toimintaympäristöä kuvaavassa *Osallistuva luterilaisuus* -teoksessa ei käsitellä kirkon perustehtävää, missiota, eikä mainita lainkaan käsitteitä missio, lähetys tai lähetystyö.

Teos kertoo olevansa tutkimus kirkosta ja suomalaisista. Kenen näkökulmasta kirkkoa on siinä kuvattu, vai koostuuko se peräti mielipiteistä? Kriittiseen teologiseen analyysiin olisi hyviä aineksia.

Luterilaisten uusi määritelmä

Laadituissa kyselyissä ”luterilaista katsomusta” mitattiin yhdeksällä väittämällä, kuten ”virsilauluperinnettä tulee vaalia”, ”jokaisen on kannettava vastuuta toisista ihmisistä” ja ”jokaisen ihmisen velvollisuus on tehdä työtä”. Ovatko nämä ”luterilaisia katsomuksia”? Miten ne liittyvät erityisesti luterilaiseen tunnustukseen?

Saatujen vastausten pohjalta on löydetty ”katso mukseltaan luterilaisten joukko”. Aika rohkea väite. On iso haaste pitää esillä kirkon olemusta ja itseymmärrystä moni-ilmeisesti sekä itselleen uskollisesti.

Aina ja kaikkialla Kristusta

Kirkko ei katsele vain peruutuspeiliin, vilkuile ympärilleen tai haistele tuulia, vaan julistaa rohkeasti ja häpeämättä aina ja kaikkialla Kristusta.

Nelivuotiskertomuksen ensimmäinen osa, Kirkkohallituksen ja hiippakuntien asiantuntijoiden kirjoittama *Erilaistuva kirkko* on katsaus kirkon työhön kokonaiskirkon ja sen toiminnan näkökulmasta. Mission näkökulma tulee siellä esille, tosin vain yhtenä työmuodoista, mitä missio ei ole.

Nelivuotiskertomus herättää paljon kysymyksiä kirkon itseymmärryksestä. Uusimman kertomuksen otsikkona olisi voinut olla ”Mitähän ne kirkosta ajattelee?”.

Jaakko Rusama

Elina Hellqvist

Uskontojen kohtaamisen asiantuntijaksi Elina Hellqvist

KIRKON LÄHETYSTYÖN keskuksen (KLK) uudeksi uskontojen kohtaamisen asiantuntijaksi on valittu pastori, teologian tohtori **Elina Hellqvist**. Hän on aloittanut tehtävässään maaliskuun alussa.

Hellqvist on aiemmin työskennellyt seurakuntapastorina Van-

taankosken seurakunnassa ja tutkijatohtorina Helsingin yliopistossa. Hän on väitellyt ekumeniikan oppiaineesta ja toiminut tutkijana Järki ja uskonnollinen hyväksyminen -huippuyksikössä teologisessa tiedekunnassa.

Risto Jukko

Radioyhteistyötä ja Elvis-voileipiä

Tampereen Harjun seurakunta ja Pispalan Radio lähettivät neljä tuntia suoraa ohjelmaa Lielahden kirkolta. Aiheena oli Elvis.

Lielahden kirkkoon pystytettiin marraskuussa radiostudio, josta lähetettiin neljä tuntia suoraa ohjelmaa **Elvis Presleyn** persoonasta ja musiikista erityisesti gospelin näkökulmasta. Illan aikana soitettiin 50 Elviksen kappaletta.

Ohjelman veti Pispalan Radion tirehtööri **Pasi Komi** ja asiantuntijoiksi oli kutsuttu Suomen Elvis Presley Fan Clubista **Hannu Ignatius** ja **Matti Härkönen**.

Mukana studiossa olivat myös rokkipappi **Tarvo Laakso** sekä idean isä, Pispalan lähikirkon johtava kappalainen **Markku Komulainen**.

”Olen ollut 70-luvulta lähtien Elviksen musiikin ystävä. Sitä on kulunut aina levylautasella. Pari vuotta sitten tapasin Elvis-klubin presidentin, Hannu Ignatiuksen ja heitin hänelle idean, että mitä jos tehtäisiin yhdessä Elvis-ilta.

Rokkipappi **Tarvo Laakson** isännöimä Lielahden ”gospelkirkko” sopi kaikkien mielestä mainiosti tapahtuman paikaksi.

Elvis aloitti esiintymisensä kirkossa ja hänen haaveensa oli tulla gospelkuoron solistiksi. Hän sai uransa aikana kolme Grammy-palkintoa, ja ne tulivat kaikki gospellevyistä.

Markku Komulainen kertoo mieleen painuneesta tapahtumasta eräällä vuoden 1975 kiertueella. Elvis sai esiintyessään usein lahjoja faneiltaan. Kerran hän sai lahjaksi kruunun kesken konsertin.

”Yleisö huusi, että laita kruunu päähän, mutta Elvis ei laittanut. Laulettuaan kappaleen loppuun hän sanoi, että ei ole kuin yksi kuningas, ja hän on Jeesus Kristus. Tapahtumasta on kertonut Elviksen hovikuvaaja ja manageri **Ed Bonja**”, Markku Komulainen kertoo.

Leivät ilman pekonia

Seurakuntasalissa oli illan aikana avoinna Elvis Café, josta radiostudion menoa voi seurata kuvaruudun välityksellä.

Kahvila tarjoi muun muassa kolmion muotoisia Elvis-voileipiä, joiden päällysteenä oli maapähkinävoita ja banaaniviipaleita. Elvis nautti leivän päällä mielellään myös pekonia, mutta illan vegetaristisännän Markku Komulaisen toiveesta Lielahden kirkon Elvis-leivät on päällystetty ilman possua.

Kahvilaa emännöivät Komulaisen vaimo **Jo-hanna Komulainen** ja Tarvo Laakson vaimo **Marja Laakso**.

Kahvilan tuotto ohjattiin Elviksen filantroopisessa hengessä lähetystyölle Tallinnan Peetelin seurakunnan vähäosaisille lapsille ja Nepaliläisille kivenhakkaajille.

Vaikka tuotto ei ollut päätähuimaava, tilaisuus antoi mahdollisuuden kertoa seurakunnan työstä Virossa ja Nepalissa, Markku Komulainen iloitsee.

Danielle Miettinen

Markku Komulainen

Miten sinun seurakunnassasi tehdään lähetystyötä? Laita idea kiertämään: ext-danielle.miettinen@evl.fi

Den som ger bör tänka

JAG KAN ibland höra erfarna missionärer säga: Det är inte ett problem som kan lösas med pengar. År av samarbete med en kyrka har lärt dem att snabba (ekonomiska) lösningar inte håller. Det går sällan att fixa saker med mera cash ifall grundproblemet finns i orättvisa, ovilja eller korruption.

Andra gånger går det inte att fixa saker utan pengar, som t.ex. när lagstiftningen ändrade i norra Pakistan ifjol till följd av ökat extremistiskt våld.

För att skolorna skulle få fortsätta sin verksamhet måste de bygga skyddsmurar som var närmare tre meter höga kring hela skolområdet. För det måste kyrkan som upprätthåller skolorna få in medel snabbt. Och det lyckades tack vare Finska Missionssällskapets Barnens bank.

VÄRLDEN FÖR de mest utsatta på jorden har till många delar blivit bättre. Det visade millenniemålen som på vissa punkter uppfylldes väl. Det säger också enskilda personer som genom våra projekt har hittat ett nytt hopp och en framtidsstro. Människor har också upptäckt Guds gränsöverskridande kärlek och märkt att det är viktigt att bry sig om medmänniskan, börjande med familjen. Liv ändras och situationer förbättras.

Nu är inte läge att ge upp och tro att det inte lönar sig. Nu är inte läge att ge efter för dåliga nyheter som vill ta över i utbudet. För mycket av nedslående information gör oss pessimistiska och passiva.

Kyrkan står tvärtom för ett segt budskap om hopp. Där det mänskligt sett är omöjligt att åstadkomma förändring och förbättring är det vår tro och vårt hopp att Gud kan och vill. Hans mission tar inte slut.

I församlingarna ökade bidragen till mission och utlandsarbete på sextitalet. Efter det har understödet varit stabilt och handlar allt mer om samarbete och att se att vi är del av samma Guds kyrka och mission. Pengar behövs fortfarande för att det här arbetet ska kunna fortsätta.

MISSIONEN HAR långvariga kontakter till många kyrkor. Av dem har en del längre väg till god administration än andra. Tillsammans funderar

Finska Missionssällskapet

”Där det mänskligt sett är omöjligt att åstadkomma förändring är det vårt hopp att Gud kan och vill.

Finska Missionssällskapet och samarbetspartnerna på hur kapaciteten kan öka. Uppställda mål följs upp. Tillsammans berättar vi om resultaten.

En egen hållbar ekonomi föds inte ur ingenting. Det behövs en start, nån som tror att det går. Målet är att bli oberoende.

Pengar kan inte lösa alla problem. Det är viktigt att någon kan göra analysen professionellt och ge en välgrundad bedömning. Det är också viktigt att de pengar som ges följs upp så att de används till det de var tänkta till. Spontana gåvor under resor eller besök kan kännas rätt för ögonblicket men den som ger bör tänka på om pengarna uppfyller kraven för god administration och rättvisa.

Gott ledarskap och god administration ger välfungerande, självständiga och självfinansierade kyrkor.

Pia Kummel-Myrskog

Chef för det kyrkliga arbetet, Finska Missionssällskapet

Apologetik

intresserar och inspirerar

Kristendomen utmanas idag mer än någonsin. Samtidigt blir det viktigt att kunna förklara och försvara den kristna tron. Apologetik samlar många intresserade och stöder kyrkan i dess missionsuppgift.

I BORGÅ stift finns flera präster, teologer och lek-män som har ett gediget intresse för apologetik, det vill säga försvarandet av den kristna tron.

Församlingarna i Jakobstad och Kristliga folkhögskolan i Nykarleby ordnade tillsammans med Oxford Centre for Christian Apologetics i januari ett veckoslut kring frågor som: Vad är sanning? Är religion farlig? Varför lita på Bibeln? Har vetenskapen dödat Gud?

I Vasa har SLEF och Evangeliska folkhögskolan redan under fem års tid ordnat konferensen ”Alltid redo!” med apologetiska teman.

På Kansanlähetysohisto i Ryttylä kan man delta i apologiforum årligen i april. Motsvarande evenemang ordnas på flera håll i Norden och i Europa. Vad är det då som skapar det växande intresset för trons försvar?

Utmanad av sekularisering

En av de präster som på sin fritid intresserar sig för apologetik är **Marcus Jakobsson**, kaplan i Närpes församling. Han kopplar ihop intresset för apologetik bland annat med västvärldens post-moderna relativistiska livsfilosofi, som ifrågasätter existensen av en enda sanning.

Religionen utmanas också av sekularisering och nyateism, som ser religionsutövning som något ont och destruktivt. Samtidigt har nyandlighet och andra världsreligioner blivit en del av vårt pluralistiska samhälle. Det är inte längre självklart att vara kristen.

Mitt i allt detta finns ett behov av kristen apologetik. Jakobson lyfter fram tre funktioner hos apologetiken: att stärka de kristna, att stöda evangelisation genom att peka på Kristus och att påverka kulturen genom att visa att kristen tro kan vara rationell och förnuftig.

En del av kyrkans arbete

Trons försvar har i alla tider varit en del av kyrkans arbete. Apologetik växer fram där den kristna tron möter otro. Under de första kristnas tid var det frågan om en hellenistisk kontext. Under medeltiden liksom idag utmanas kyrkan av islam.

Apologeter har under historiens gång tagit sig an utmaningen, konstaterar TD **Vesa Ollilainen**. Han ser reformationen som en apologetisk gärning, ett försvar av "tron allena" mot dåtidens romersk-katolska kyrka. I modernismens tid har apologetiken riktat in sig på den naturalistiska vetenskapen som avfärdat Gud.

I postmodern tid handlar apologetik mycket om sanning och den kristna trons exklusivitet. En kyrka utan apologetik är snart en kyrka utan gedigen kristen tro och lära, konstaterar Ollilainen.

Amputera inte det känsliga

Vesa Ollilainen pekar på att det trots allt finns väldigt lite apologetik i Finlands evangelisk-lutherska kyrka i jämförelse med andra trossamfund i Europa och USA.

"Här förekommer en sorts apologetik som amputerar bort sådant som dagens människa kan ta anstöt av. Då behövs ingen egentlig apologetik, eftersom det inte längre finns någon kristen tro att försvara", konstaterar Ollilainen.

Han fortsätter att sund apologetik kan försvara kyrkans lära. Då hjälper den människorna att leva ut sin kristna tro och apologetik blir sin redskap för mission och evangelisation.

"Apologetiken ger evangelisation och mission mer skärpa, eftersom den kristna trons exklusiva anspråk och etiska värderingar kan motiveras på världsåskådningarnas torg."

Johanna Björkholm-Kallio

Apologetiska nätverk:

Föreningen Apologia
(apologia.nu)
Centrum för Kristen Apologetik
(apologetik.se)
European Leadership Forum
(euroleadership.org)

Exempel på viktig apologetisk litteratur:

John Lennox: *Guds dödgrävare: Har vetenskapen begravt Gud?* CredoAkademin 2010.

William Lane Craig: *Till trons försvar* (CredoAkademin 2012), *Inga enkla frågor* (CredoAkademin 2009), *Reasonable faith: Christian truth and apologetics* (Crossway Books 2009).

Timothy Keller: *Varför ska jag tro på Gud?* (CredoAkademin 2013)
C.S. Lewis: *Kan man vara kristen?* (Libris förlag 2010), *Lidandets problem* (Libris förlag 2011), *Mirakel: är det övernaturliga naturligt?* (Libris förlag 2013)

Stefan Gustavsson: *Behöver tron försvaras? Manifest för kristen apologetik* (CredoAkademin 2016), *Kristen på goda grunder* (CredoAkademin 2009), *Skeptikers guide till Jesus*, CredoAkademin, del I (2013) och II (2015).

Prenumerationer och adressändringar

Tfn: 09 18021
e-post: lahetyislehti.kirkkohallitus@evl.fi
Kyrkostyrelsen /
Kyrkans missionscentral
PB 210, 00131 Helsingfors

Utgivare

Kyrkans missionscentral
PB 210
00131 Helsingfors
Tfn: 09 18021
Fax: 09 1802 350
sakasti.evl.fi/
kirkkommelahetys

Chefredaktör

Risto Jukko
risto.jukko@evl.fi

Redaktionssekreterare

Danielle Miettinen
ext-danielle.miettinen@evl.fi

Redaktion

Ville Auvinen
Johanna Björkholm-Kallio
Kari Eskelinen
Anssi Nurmi
Jaakko Rusama
Kimmo Saares
Elina Tervonen

Tryck

Grano Oy

Layout

Jouni Halonen / Grano Oy

Upplaga

3300 st.

Tidningen utkommer

två gånger per år.
Nästa nummer utkommer i oktober 2017.

Tidningen skickas till församlingar, religionslärare, kyrkans missionsorganisationer och domkapitel.

ISSN 0789-5135
ISSN 2242-3877 (webb)

BFE1

Posti Green

Namibian pehmeä hiekka
kääntyneenä taivasta vasten
dyynien sileä pinta ja hehku
värileikkien vahva viiva
Ja se olet Sinä
kaikkeuden viimeinen juuri
kauneutesi yltää sieluun

Anna sateiden tuoksu ja tuntu
kuivuneiden luiden kipu
kipeään maahan
jääneet jäljet
luomakunnan taistelu
ihmisen kylmyyttä vastaan

Avaa kätesi Jumala
hyvyytesi
lempeät virrat
anna armosi valua sieluun
tukahdutetut kyyneleet
itkeä toisiamme vasten
kuin Kristuksen kosketus

Mari-Anna Pöntinen

SUOMEN[†]
EV. LUT.
KIRKKO